

BOEM@

LIVE LITERATURE

noiembrie 2010 (Anul II) Nr. 11 (21)

BOEMA

Live Literature

Noiembrie 2010 (Anul II) Nr. 11 (21) - 32 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

11 / 2010

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor-șef: Valeriu Valegvi
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Stela Iorga

Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Cristina Dobreanu, Alexandru Maria, Laurențiu Pascal
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai
Colaboratori: Maria Timuc, Simona Șerban - București, Ion Potolea - Târgu Mureș

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com
Telefon: **0726 337376**, **0336 800313**
ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Et. 3, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Paul Blaj (p.4), Cristian Pavel (p.7), Ion Caesorion (p.20), Maria Izgherean (p.21), Dragoș Ionescu (p.25), Poeme selectate de pe cenaclul literar online „Noduri și Semne” (p.26), Georgiana Panait (p.27)

Proză: Șerban Codrin – Mărturisirea poetului și începutul călătoriei (p.5), Ionel Bostan – Te pomenești că-s mort (p.8), Vasile Larco – În ițele crizei actuale (p.9), Ovidiu Amălinei – Ultima dorință (p.14)

Cronică de carte: Melania Cuc – Slavimir Almăjan, Zbor căzut între aripi (p.3), Petre Rău – Fugă spectrală pe portativul poeziei (p.10), Gheorghe A. Stroia – “Tandrețea tăcerii” de Speranța Miron (p.16), Speranța Miron – Miracolul razei albastre (p.24)

Eseu: Clelia Ifrim – Un copac gol (p.13), Petre Rău – Deducerea din ceasul lui Ion Barbu (p.18)

Eveniment: Dumitru Fănățeanu – Poezia, arhitectura interioară a cuvântului, Logosul, stăruința spiritului (p.19), Maria Tirenescu – RO KU, prima revistă online de haiku din România, la cel de-al doilea număr (p.22), Redacția – Festivalul Internațional de Poezie și Epigrame, Mizil, 2010 (p.29)

Religie: Mitruț Popoiu - Anul Crezului Niceo-Constantinopolitan, partea a 11-a (p.28)

Istorie: Ana Maria Cheșcu – Liga Culturală în sprijinul românilor transilvăneni (p.23)

Grafică:

Coperta I: Rezervația indiană Movila Coiotului, Arizona - Valul

Coperta a III-a: Imagini de arhivă, ASPRA-2010

Coperta a IV-a: Victor Molev – Valgalla

Interior: Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Melania CUC

Slavomir Almăjan - Zbor căzut între aripi

Se pare că Apocalipsa, ca fenomen social al prezentului, incită mase tot mai largi de oameni, dar, mai ales, creează acel fluid propice gânditorilor, duce la un spațiu și timp prin care personalitățile cele mai diverse ale Planetei se întorc cu mintea și cu sufletul spre Divinitate. Omul religios al zilelor noastre nu mai este doar eșantion de percepțe însușite în numele unei religii anume, nu se zbate, la polul opus, să cucerească ceea ce a mai rămas întreg din natură. Omul de azi își caută latura sa pierdută, spirituală, și interacționează cu semenii săi, - nu mai rămâne singur în fața întrebărilor esențiale.

Dincolo de dogme religioase și granițe istorice aparent ca fără de trecut, tot mai mulți scriitori caută esența translatării umanității prin segmentul temporar, revin la ideea de Zbor.

„Zbor căzut între aripi” se numește și noua carte semnată de Slavomir Almăjan, un român stabilit prin voia Domnului, în umbra frunzei de arțar canadian, dar care este încă bântuit de dorul cel mare al Meșterului Manole, dor ancestral.

„Vom încerca să pătrundem împreună prin labirintul gândului uman în încercarea de a dovedi prin Duhul, că ignoranța sau lenea intelectuală sunt cauzele primare ale stării perpetue de conflict în care există specia umană. Vom face asta ca să înțelegem că Dumnezeu ne-a scris cu condeiul iubirii într-un context mare, pe care suntem datori să-l citim”.

Iată un citat din cartea despre care vorbim și care ne avertizează, cititori fiind, că aveam de-a face, aici, cu un discurs ce are drept țintă tagma intelc-tualilor, spița celor care, indiferent de ideea care îi animă, - vin în agora cetății universale pentru a-și mărturisi starea de conflict, în care se află laolaltă cu toată specia noastră umană.

Slavomir Almăjan este un intelectual creștin indiscutabil și nu face rabat la sintagmele biblice pentru a-și arăta poziția pe care o are aici, pe Pământ.

ZBORUL este doar un motiv penrtu reflecția în fața unei oglinzi unde, cerul și pământul devin, prin filosofie, Act cultural și... drept la Credință.

Zborul, privit de autor ca simbol al libertății “nu există în spațiul actual decât, prin corelarea lui cu aripile”.

Interesantă, deși defel nouă, ideea prin care scriitorul creștin se oprește într-o viziune dincolo de care lumea nu mai este antheică, nu mai ține de gravitația lutului din care, ca oameni, am fost plămădiți. Ba, mai mult, Salvomir merge mai departe, ne asigură că “...Dacă ar fi să desenăm diagrama arborelui genealogic al aripei, originea ei s-ar găsi în vremea de zămislire a primei respirații”.

Frumos spus și pentru că autorul acestui volum de reflecții este un poet înnăscut.

Poezia cuvintelor de care se folosește autorul în cartea de față, este o poezie a Vieții și a Morții care nu pune punct creației divine.

„Prima privire în sus a Creatorului a creat aripile(...)”, iată un gând de care omul Slavomir Almăjan îndrăznește, aș zice, prometeic, să se apropie ca de soarele dumnezeirii.

Slavomir Almăjan

Acestă lucrare, cartea, este ca un poem în proză, are puterea de-a despica frumos apele neliniștii noastre generale, să ne facă părtași la aventura prin care Știința și Lucrarea Divinității sunt Alfa și Omega, - Dumnezeuul Întreg spre care privim punând întrebări, căutând răspunsuri. Dar, autorul intervine mereu, punctează fără să-și aroge paternitate ideii:

„Procesul cunoașterii este mai degrabă un proces al punerii întrebărilor decât un proces al găsirii răspunsurilor”. Punctum!

„Zbor căzut între aripi” este o carte care potrivește în același puzzle al paginilor idei creștine și idei profane. O Carte în care limitele umane sunt ridicate, prin cunoașterea de sine, la apoteoza Înălțării, a drumului în Lumină.

(continuare în pag. 4)

“Da, omul este un zbor căzut între aripi dar numai în tendința lui de a fi independent față de Dumnezeu. El este o revoltă a firii pământești împotriva divinității, dar mai ales el este un revoltat împotriva lui însuși. Indiferent de atitudine, omul nu poate fi desprins din contextul eternității”.

În viziunea autorului omul, frumosul-răzvrătit, ține mereu să aibă ultimul cuvânt chiar și în relația lui cu Dumnezeu dar, tot el, omul, conștientizează că... face parte, fără doar și poate, din procesul creației, al continuității.

Mi se pare a fi de bun augur modul analitic în care autorul face disecția mentală a omului modern, reușește să vadă din unghiuri aparent diferite, aceeași imagine,- Divinul, - un întreg din care monada umanității se desprinde firesc, natural, - închizând cerul Zborului, al perfecțiunii și aventurii umane, în contextual spiritual.

Slavomir Almăjan este un intelectual care nu lenevește în turnul său de fildeș, el își folosește capacitatea, tot mai rară, de-a sintetiza stări și percepțe, pentru a-și stabili propria-i dimensiune umană, creativă.

Cu incursiuni în incunabile apstolice și în altele din lirica profană, autorul se situează într-un univers special, particular, din care privește sfera ridicării prin propria sa putere, apoi, prin omenire, el privește spre Cer. Cerul său, - spațiu al zburătorilor cu aripi adevărate și nu de hârtie.

După peste două sute de pagini de zbatere pe litera cu greutate palpabilă, tipărită, Slavomir conchide, descoperind că... ZBORUL este doar... un cântec fără început și fără sfârșit. Superb.

Încrezător în steaua sa, aici, scriitorul își desăvârșește misiunea pentru care este conștient că a fost trimis pe Pământ.

“Zbor căzut între aripi” este cartea unui om religios care face parte din contingentul Mileniului Trei. Este manifestul unui spirit liber-cugetător care se convinge că... Zborul are un nume și Numele Lui este Dumnezeu.

Avem o carte care se citește în strană dar și pe iarba verde, o carte care arde prin ideea ce se desprinde din fiecare pagină, și prin spațiul dintre cuvinte. Este un motiv bun să ne oprim, să citim, să medităm la acel “semn de carte” pe care fiecare dintre noi se cuvine să-l așezăm între paginile cărții vieții personale.

Zborul omenirii nu a căzut între aripi! Titlul cărții este un avertisment, o metaforă din care, odată înțelegând-o, suntem mai înțelepți, mai demni de aventura cunoașterii și credem cu tărie că, da, avem deja aripi.

Felicitări, Slavomir Almăjan!

Paul BLAJ

pe lângă parcul de 9 luni curge tecucelul
mai venea câte un skater
făcea câteva ture
nu mă plictiseam cu tine

în zilele frumoase coboram aproape de apă
infectă știu
dar eram tineri
sângele curgea parfumat

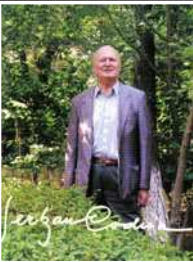
întârziem mult
ne alegeam o bancă
aveai trupul tânăr încât mi se lipeau mâinile
de tricoul galben
noaptea aerul era mai rece în plămâni
pleca și trupa de karate

locuiai la celălalt capăt al orașului
primul crăciun mi-a plăcut
eram la tine și moș nicolae
chiar ne-a adus 10 ron
în papucii de casă
a fost frumos gestul
sub bradul împodobit erau multe cadouri
ca și cum am fi avut deja copii
apoi a plouat în loc să ningă

te furișai în patul meu
nu pot să zic nimic la faza asta
dar întotdeauna rămâneau evidențe
de care râdeam amândoi
ai noștri erau tineri
și mâncarea era foarte bună

luasem un inel și aveam bicicletă
pe la doispe noaptea
am străbătut orașul
când ți l-ai pus pe deget mi-am dat seama
că e frig și că ești în pijamale
îmi priveam logodnica și momentul
nu știam ce să aleg

Șerban CODRIN

MĂRTURISIREA POETULUI ȘI ÎNCEPUTUL CĂLĂTORIEI (I)

(Din volumul "Testamentul din strada Nisipuri")

INFERNUL

(Născut prin eforturile mamei sale și ajuns în al nouălea lustru de viață, murdar de cerneală pe mâini, căci așa este poetul, murdar pe mâini, tocmai se afla într-o febrilă căutare. Dintr-o inexplicabilă întâmplare sau, din contra, dintr-o nefericită coincidență, l-au întâmpinat niște abominabile fiare, dar mai cu seamă omul Virgil, cu o bună dispoziție atât de euforică, încât, pentru a evita cu subtilitate, în orice caz, un obstacol esențial, s-au prăbușit amândoi peste o vechitură de poartă tocmai la marginea unui tărâm lugubru. Așadar, era într-o seară).

Rătăcit printre zilele și nopțile veacului, fără să mai amintesc zorile, amiezile, vecerniile, amurgurile, mijirile și câte or mai fi,

În cea mai fioroasă pădure, hercinica sylva, asupra mea se năpustiră trei dihanii apocaliptice,

Capra vecinului, ursul bătrânului fochist Faulkner și ghepardul principelui Lampedusa.

Cum n-am observat prea bine din vina sperieturii, se pare că tripleta era cu totul alta, pe lângă vaca-de-pestegard a săracului mă amenințau cu oroare motanul pufos al detectivului Arthur și morsa din mustața bardului Leonid, mai mult profitorul întunecatului birt "Pe țarmurii Stixului" decât proprietarul unei cărți de vise pe aceleași meleaguri.

Depășind impasul feroce, mai departe, într-o râpă, în preajma câtorva felinare de produs umbră, aveam să nimeresc, "ocnaș frumos al marelui prohod", pahar de votcă în pahar, peste omul Virgil, nici chiar inventatorul poeziei, însă așa se recomanda,

"Sub cerul mai primejdios de galben, ca frunza,
Sub cerul mai nesimțit de galben, ca floarea."

Matoliți în toate amănuntele, pe amândoi ne chinuia grija să recităm poeme de șapte stele meșteșugite sub firma

"Va fi repulsie, va fi desnădejde?"

După sfaturile primite în secret de la altă bestie, un ceasornic nehotărât între ce și ce să aleagă, ba ora, ba șaizeci de minute.

Omul Virgil zicea și se contrazicea:
"Să deschidem repede cartea așa cum am deschide fereastra dinspre grădină în zorii zilei,
Câștiguri și pierderi scrie aici, negru pe alb,
Câștiguri și pierderi într-un timp care de mult nu mai este timpul nostru".

Îndrăznirăm unul, doi, trei pași, ce extraordinar, mai știam să numărăm după atâtea bahice osteneți,

Dar eram hotărâți să luăm în brațe modestia, pentru că va fi o călătorie mântuitoare prin catacombele veacului de pomină, al douăzecilea, în ordinea de inventar a istoriei,

Cârciumă după cârciumă, din Infern spre Purgatoriu până pe acoperișurile cu stele dezolant de roșii ale Paradisului,

Unde încap lămpile stinse ale gloriosului Satan, lumina neagră de la Soare-Răsare, dar mai cu seamă scăpărarea chibriturilor în bezna își va dovedi folosul.

Într-o seară devenită noaptea istoriei, tocmai mărturiseam

Pe șoptite, să nu ne auzim nici chiar noi între noi:

"Cineva luminează totuși,
hai că mai are importanță
faptul

Că totuși cineva luminează,
că luminează totuși cineva."

Astfel eu, poetul, și omul Virgil într-un foarte accentuat balans, braț la braț cu toiagul pribegiei, ne călcam

Unul pe urmele celuilalt, dându-ne curaj,
"Să bem nemernicul vin negru al fricii noastre, marca Stix & Comp, chiar așa, nu despre fericirea în infern, ci despre frică este vorba!",

Ne poticneam și repetam, mereu ne poticneam și mereu repetam:

Noi încă n-am pierdut orice speranță,
tocmai de aceea,

Vai de genunchii ruși, gleznele însângerate, prețul

Plătit pentru pribegia în căutarea omului nou, încet,

Să nu producem panică sub poezia mai tul-bure ca umbra,

Sub umbra, bezna, întunericul mai tulbure ca poezia.

Mergem spre-o dărăpănată Poartă și nici inima

Speriată nu ne mai încape în piept de toate spaimetele

(continuare în pag. 6)

Vândute pe-o clipă de nimic, precum în infern asemeni

Pe pământ, unde noi n-am pierdut orice speranță, încă.

INSCRIȚIE PE POARTA INFERNULUI, UNA DINTRE NENUMĂRATELE SCRIZELITURI ILIZIBILE, MĂZGĂLITE CU LIPSĂ DE DIBĂCIE

«Nu te-am privit niciodată, oceanule, în față!

Nimic nu întrece în grandoare acea neclintire de râpă înverșunată, acea încăpățănare să nu trecem în ruptul capului peste o muchie a cuțitului, de unde visul împlinit abia sfărâmă zările spre alte neîmpliniri mai înăbușite,

Spre alte dezmarginiri mai țărnurite.

Te iscodesc, da, cu acea pedeapsă a muțeniei privind infernul în ochi, te scrutez cu tot sufletul, cu oricâtă ardoare încape în tentaculele vibrând vii ale fricii, te pipăi cu naivitatea atâtor poeți și cu propria mea frământare

Îmbrâncită până dincolo de disperare.

Da, îți frământ abisul hrănit cu belșuguri de înfrângeri și de zboruri căzute, terifiantul coșmar, nebunescul și fragedul, da, neguroasa ta dezolare puhoindu-și obsedant cruzimile,

Puroindu-și disonant flăcările negre, flagelurile, întunecimile.

Te provoc, te scormonesc fără cruțare, te fac să-ți ieși din răbdări, tumultuosule, misteriosule, te ispitesc,

Izvoditorule de lacrimi, prea încăpătorule, oceanule omenesc.

Vă strâng la piept, dezolante ravagii, luați-mi pieptul și îmbrățișați-mi-l, naufragii!

Numai astfel, oceanule, te voi privi drept în față.»

Desen de Elena-Liliana Fluture

PURGATORIUL

(Din cabană în cabană, cu baruri ademenitoare, drumetii se îndemneau unul pe altul spre un munte cu pajiști alpine și piscuri verzi, însorite, comentau, pentru început, diferite variante ale unui traseu sau altul de urmat, pentru a nu se rătăci printre atâtea suișuri ratate și coborâșuri periculoase, unde își suportau damnarea fiii purgatoriului. Sub o înfățișare de păstor deghizat, alpinist, sacerdot, sau cercetaș în misiune secretă, oare arătarea, mai vechea noastră cunoștință, nu cumva a fost instruită să provoace oricâte scandaluri pe seama noastră, pentru a ne întrerupe călătoria pe meleaguri din ce în ce mai interzise?)

INSCRIȚIE SCULPTATĂ PE FRONTONUL DE MARMURĂ DEASUPRA PORȚII PURGATORIULUI

„Inimă în bejenie, tu ești uimire pedepsită, mereu prigunită între frântele porți, vremelnicele porți ale omului, sau ale cui răspunde la acest nume, și stelarele, încăpătoarele, porțile omenirii.

O răsplată vine să te aline: un fruct înmugurește, înflorește și, iată, se pârguiește în lira cu patru cirzi a anotimpurilor:

Nu-l culege,

Nici aromele nu-i cerceta,

Sau minciuna, care te ajută să trăiești în dubii și decoruri.

Stă în puterea amărăciunii lui să-ți copleșească sufletul cu starea de asediu a purgatoriului.

Învingătorii își desăvârșesc opera; iată-i, storc din pietrele cetății vinul alb, dulce al gloriei; iată-i, își vopsesc tobele uriașe de nu le încap cerul, cu imnuri înșelătoare, de unde ne ochește cu nesaț armonia de aur a grindinei, dar otrăvită.

Așijderea, poetul tescuiește tenebrele până îi vibrează în degete muzica sferelor, când mângâie scații; astfel, din osul frunții lui, străveziu, răsare steaua neagră a disperării.

Cântecule, fii exaltare și nerăbdare, fii aspră spovedenie și despuiere, până te voi preschimba în tăcere,

Cântecule smuls cu mâinile jertfitorului”.

Cristian PAVEL

salonul spa

pășesc spre moarte ca-ntr-un
beauty salon, ca-ntr-un spa
plin de afișe agățate de frânghii

și moartea mă-mbie
mă așteaptă în șorț
să-mi întindă violetul pe unghii

sunt un rocker, un punker ceva
aici, în scaunul ei de onoare

buzele-mi prind contururi lila
fardul bleu se împrăștie-n cearcăn
carnea mi-e gătită de plecare

astăzi nimeresc tura ei
și ajung și eu pe frânghie
un afiș haut couture, ca la carte

ție ți-e greu să te cațări
să ajungi pe vârfuri să vezi
ce frumos m-a făcut ce departe

habar n-am

habar n-am ce cafea să comand
să-mi aranjez gulerul să
privesc detașat mâinile tale

habar n-am unde să scrumez
cum să spun lucruri deștepte
să frânez la timp
când o iau de lângă tine la vale

ceartă

ești așa de scumpă la vorbă încât
fierea mea, nepermis, lenevește

tăcerea din jur mă scufundă și-adorm
și-aud tot mai clar
cum se ceartă-n adâncuri
pește cu pește

exerciții de liniște

știi să taci ca un maestru
ai centură neagră la exercițiile de liniște
liber alese
(ai un dulap plin de trofee și medalii)
abia ce vorbești cu tine
în circuit închis

te arăți lumii un pic surdo-mută
râzi în sinea ta
te-nfășori în vată și pâslă
te faci coconul unei
singurătăți fără fluturi

din când în când
comuniți cu mine perfect
cotele apelor dunării cursul valutar
mersul trenurilor

între intersecții între cvartale
între stații
nici nu te mai recunoști
mâzgălită, înghițită-n mulțime
cu capul de pitic rebel cu
gluga trasă pe ochi ca misionarii
cu mustăți de cafea cu
dopuri de căști în urechi cu
frigul în oase setat by default
cu cincizeci de înger
dând la pedale
prin tăcerea ta

așa ajungi acasă la căldură
să muști merele din fructieră
să strângi în brațe tare ursul de pluș

să fumezi să faci tumbe să urli
să-ți fixezi la loc dimineața
foarte atentă
același căluș

toate râd de mine

până și câinele tău e mai fericit
că te adulmecă zilnic
că latră cu tine de față

până și laptopul căștile
playerul mobila ta
râd de mine pe sub mustață

(din volumul "Emoticons")

Ionel BOSTAN

Te pomenești că-s mort

De când murim și până la 40 de zile, când are loc judecata particulară a sufletului și se hotărăște de Dumnezeu unde o să stăm, la bine sau la rău, până la judecata de apoi, este un timp de tranziție, adică un timp provizoriu, pentru drepti și pentru păcătoși. Când moare omul și când își dă sufletul, în clipa aceea apar în fața lui atâția diavoli, câte păcate a avut omul și atâția îngeri sfinți, câte fapte bune a avut el în viață... Și este o mare luptă atunci. Că sfintele puteri se luptă cu diavolii cum să ia sufletul, că ei zic că este al lor, că are păcate mai multe; iar îngerii zic că are mai multe fapte bune... De aceea se teme sufletul să iasă din trup. I se leagă limba când vede toate astea. El vede atunci multe, dar nu poate să spună. El ar spune: "Uite, câți diavoli au venit!" (Părintele Cleopa).

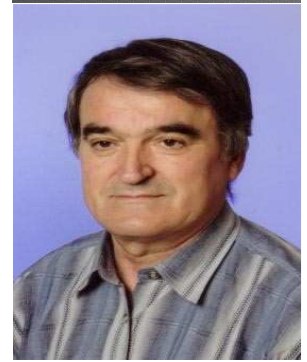
Să-ți fi stat vreunul din casă mai mult de-o săptămână cu ochii pironiți în grindă, și dacă nici n-ar mai fi pus nimic în gură de alte câteva zile, atunci sigur te făceai c-o vizită din partea Părintelui Glodeanu. Pentru mult trebuinciosul „cetit”, dar și pentru a da povețe de rutină duhovnicească, asociate spovedaniei finale. Așa, ca să poată păcătosul să-și dea ușor duhul și să nu chinuie. Ce urma, se știe...

De-o bună bucată de vreme era căzut la pat și Mitru Mariței. Mă-sa bătea suta de ani și n-avea mai nimic; era „tun” Baba Marița, de parcă ar fi fost din altă stirpe. Mitru, săracu, acum, de vreo șapte-opt zile, nici apă nu mai putea să bea. Chircit și slăbit, arăta la trup întocmai ca un copil de câțiva ani. Ce mai, ajunsese doar piele și os. De cât a zăcut nici să geamă nu mai avea putere. „Ehe, fată hăi, racul nu iartă!” îl compătumeau babele în șoaptă, seara, la bârfa huditei. Cu toate acestea, inexplicabil, ieri, Mitru s-a ridicat din pat, deși nu mai făcuse asta măcar de două luni, când fusese cu căruța la Târg - „... să vă cumpăr, fa (femeie), un sac de barabule, că eu m-oi duce și n-o să aveți de pus sămânță în pământ!”. A privit îndelung pe geamul dinspre tâpșanul din vecinătatea odăiței în care zăcea. Se aștepta să-și vadă feciorul cel mare, care, în treacăt, înainte de Paști, îi spusese că o să-l ducă la spital „pentru că, în mod cert, boala matală e vindecabilă, nu e ca la alții...”. Aiurea. Zisese doar așa, amăgindu-l copilărește, strecurându-i cu bună știință o speranță,

poate doar-doar o va duce cât să treacă și Săptămâna Mare. Căci, se știe, cine moare în zilele premergătoare Învierii, înseamnă că grele păcate a săvârșit în timpul vieții. Asta ar fi făcut ca, mult timp de aici încolo, să stea în spurcata gură a satului până și strănepoții celui plecat pe cealaltă lume... Mult s-au mai mirat ai lui Mitru - nevastă-sa Aglaia și cei doi băieți (ultimii, dintr-un cârd de șapte rămași acasă încă neînșurați) - când l-au văzut mișcând în tocul geamului. Megieșii, nu mai spunem. Dar, ce folos, că după aceea s-a pus pe zăcut în nemișcare gemândă. Au urmat, apoi, pentru el, lungi ceasuri de recapitulare a întregii vieți. Parcă răsfoia o carte care, cândva, a știut-o pe de rost, buche cu buche. Foile care nu-i făceau plăcere le întorcea mai repede. Pentru că acestea erau multișoare, chiar se enervă la un moment dat... Iritat de-a binelea, se sculă și începu să se îmbrace. Undeva, la capătul patului, băgate cu un capăt într-un borcan în care erau și câteva nuci, ardeau două lumânări. Nu prea le vedea rostul să fie aprinse astăzi, a cincea zi după Înviere. Pentru că, unu la mână, afară era ziua mare și, doi, odaia lui avea lumină electrică. Dar, în scurt timp, nu mai insistă în a căuta explicații. A ieșit în uliță, îndreptându-se agale, așa cum, până nu demult, a făcut-o de sute de ori, spre bufetul lui Barandel. Acum, însă, se simțea ușor ca un fulg. De asta, chiar, nici nu încerca să meargă mai repede pentru că avea senzația că se poate desprinde de pământ... Cam pe la a treia casă, la vale de-a lui, se întâlnește cu Ion Bâzdu. Pentru o clipă rămase nedumerit, că-l știa mort de câțiva ani, dar pentru că stătu de vorbă cu moșneagul - în carne și oase - minute bune pe banca din fața porții lui Mandric, nu-și mai puse întrebări. Își zise că zăpăceala din capul lui poate i se trage de la lunga suferință cât a zăcut la pat. Și încă un lucru, orice s-ar spune, era totuși om în etate, în doi-trei ani urmând să aibă în spate 70 de toamne. Văzându-și, apoi, de drumul lui, se întâlnește și cu Vasile al lui Broscoi, văcarul satului care, cu ghioaga pe șale, ținută cu amândouă mâinile, mergea pe la oameni să strângă făina restanță ce i se cuvenea pentru fiecare vacă păscută astă vară. Fiind mult mai tânăr, ar fi trebuit să salute primul. Dar, prost, ca de obicei („Văcarul, tot văcar!”, îi zise Mitru), a trecut ca mutul. Ba, mai mult, deși erau să se ciocnească în treacăt, Mitru avu convingerea că Broscoi nici nu l-a văzut... În ogradă la Hupț al Bârliboaiiei, ai lui, copiii și nepoții, trebăluiau fiecare câte ceva. Deși, ca drumeț, ar fi trebuit să le dea binețe, n-o făcu. Asta pentru că nu l-a uitat pe Hupț că, în urmă cu ceva ani, în contul unei datorii, i-a oprit zălog șapte oi (vărate la stâna feciorilor lui) pe care nu i le-a mai dat înapoi nici astăzi.

(continuare în pag. 9)

N-a vrut cu nici un chip să țină cont că, în tinerețe, i-a dat, pe te miri ce, mai multe grinzi și căpriori să-și ridice casa, lăsându-se pe el fără trebuinciosul material lemnos. Acum, e adevărat, nici cei din ogradă nu s-au sinchisit deloc de el, deși a trecut pe la doar doi pași de ei... Lângă troița din Centru, Mitru avea să-l zărească pe Majuru, episcopul parohiei. Aplecat asupra strătule-țului de flori din jurul crucii, plivea meticolos buruienile de zor. Nu pricepe cum se făcea, dar parcă și pe el îl știa mort. În fine, ajungând la Bufet, se așeză la masa unde, ani în șir, după ce ieși la pensie, își bea romul - cel de toate zilele. Ceva în neregulă se întâmpla și aici, că al lui Barandel, „patronul”, deși terminase de moșmondit niște butoaie, nu mai venea odată cu măsurica. Ba chiar nici nu-l băga în seamă, ca și cum la masă n-ar fi fost nimeni. Oricum, nu-i mai ardea ca altădată de băut, dar gestul l-a supărat. Asta nu se face. Mai ales că se considera client de bază, jumătate din pensia lui lăsând-o aici în fiecare lună. „Ce vrei, neam prost!” își mai zise și plecă încet înapoi spre casă, fără să mai târguiască altceva, cum îi era obiceiul. Din mers, privea atent peste gardurile ogrăzilor. Sesiză mai multe schimbări de când nu mai ieșise din casă. Unii își vopsiseră ușile și ferestrele în alte culori, iar alții își schimbaseră acoperișurile de pe case și grajduri. Costică al lui lancu și-a făcut fântână, lui Pompilică îi fătase vaca iar vițelul zburda acum slobod prin bătătură. La Jănică Panciuc observă că terminase (cu iernatul lighioanelor) și cea de a doua căpiță de fân clădită din toamnă în spatele șurii... Apropiindu-se de casă, vede în poarta lui ciorchine de lume. O explicație, pe dată, nu găsi. Ca să evite mulțimea - acum chiar că n-avea chef de nimeni și de nimic - o apucă pe o cărare ocolitoare ce ducea în spatele gospodăriei. Dar, când ajunse în propria bătătură, avea să vadă că sătenii așteptau tăcuți și în ogradă și în casă. Nevastă-sa și fetele, despletite și îmbrăcate în negru, umblau năuce după câte trebi. „Ce mama Naibii se întâmplă?” se întrebă Mitru. O panică ciudată îl stăpânea acum și, știi, el nu era defel din cei fricoși, care să intre la idei, așa, cu una, cu două... De gard era rezemată o cruce de lemn, nouă-nouță, tocmai bună de înfipt într-un mormânt. Pe ea era gravat chiar numele lui. Ce aiureală!... S-au tâmpit ăștia cu toții... (Ori te pomenești că-s mort!, îi veni să zică, dar nu zise. Preferă să-și înghită vorbele...). Când intră în casă se văzu pe el însuși, lungit în coșciug cu mâinile împreunate pe piept. Strângea icoana sfințită, Maica Domnului cu Pruncul în brațe, coborâtă din peretele odăii de bună. Pe sticla icoanei, ceva mărunțș din metal și câteva bancnote de zece mii, din cele noi, de plastic... Acum nu prea mai avea multe dubii: „Să știi că am murit. Ce chestie, dom-le!...”.

Vasile LARCO

În ițele crizei actuale

Am văzut lumina zilei într-o noapte în ținutul vechii moșii a unui mare latifundiar, mort după ce a decedat cu multe decenii în urmă. Localității i s-a dat o denumire ca așa să-mi poată fi scris în certificat locul nașterii mele, act ce să dovedească faptul că m-am născut. Nașterea a fost normală, prin cezariană, la șapte luni, că nu mai aveam astâmpăr, nici răbdare până la nouă luni, știind că cele două luni contează mult la vârsta de pensionare. De mic am fost un copil cuminte, cu minte nu prea multă, deoarece nu știam nici să mănânc, nici să vorbesc, nici să merg la baie, știam numai să plâng. Acum știu și să mă plâng. Încetul cu încetul am învățat să mănânc, să înghit câte ceva, acum înghit mai multe, chiar și de la politicieni, apoi am început să merg la baie, chiar și la WC urile publice din orașe, unde acestea există. Când am început să vorbesc a fost râsul lumii! Primul cuvânt pronunțat a fost „oa!” Nimeni nu a înțeles ce înseamnă cuvântul, până când nu au consultat Dicționarul limbii române unde, negăsindu-l, s-a lămurit că am vorbit deja într-o altă limbă și au hotărât să mă înstrăineze. La graniță, să nu fiu descoperit, m-au introdus într-un tomberon, dar după câteva învățături, m-au descoperit, însă învățaturile mi-au prins extrem de bine, deoarece acum sunt as în învățeli. Școală nu am făcut, că toate școlile erau construite de cei mai mari ca mine, dar la serviciu când mi-au cerut diploma de studii, m-am învățat și după trei ore am găsit-o în dosarul meu de încadrare. Vicii nu am, mulțumesc lui Dumnezeu și părinților mei pe care nu i-am văzut niciodată să bea singuri, că de ar fi făcut-o nu ar fi avut cine să-i aducă acasă. De furat, nu șterpelesc nimic, că nu mai e de jecmănit în țara asta în plină criză. Sunt un om cinstit, nu mă plâng, toți mă cinstesc cu câte un pahar, doar știți: prietenul la un pahar se cunoaște. Cu vecinii mă împac, nu am probleme, mă împac întotdeauna după ce mă cert, nu organizez petreceri decât noaptea, când toată lumea doarme, pentru a nu deranja pe nimeni. Dacă cineva nu are somn, treaba lui, eu nu răspund, nu răspund nici la telefon. Cu polițiștii nu am probleme, ei nu știu ce au cu mine.

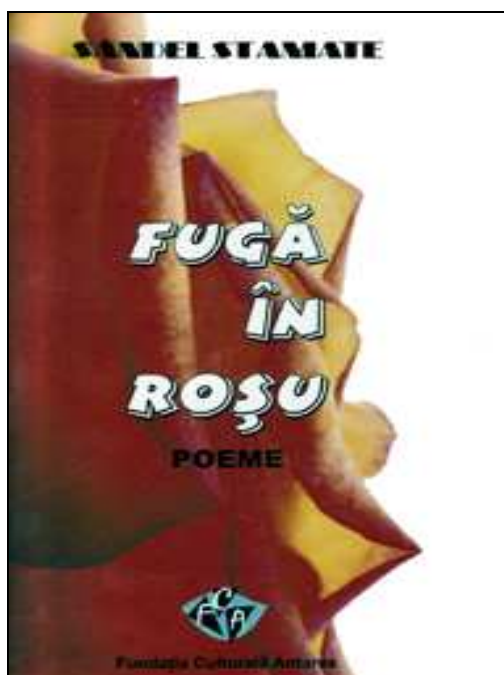
(continuare în pag. 13)

Petre RĂU

Fugă spectrală pe portativul poeziei

[Săndel Stamate - "Fugă în roșu", Ed. Fundația Culturală Antares, Galați, 2009]

După primele două volume de versuri ("Antologia zăpezilor", editura Sinteze, Galați, 2005 și "Cuvinte și îngeri", editura Eleonora, Tecuci, 2007), iată că Săndel Stamate, tot la doi ani reușește să scoată la lumina tiparului și cel de-al treilea volum al său intitulat "Fugă în roșu" și apărut în 2009 la editura Antares din Galați.

În acest ultim volum de poezie autorul ia cu și mai mare asalt poezia, de data asta într-un registru cu mult mai sever și autentic. Cartea cuprinde câteva cicluri de poeme care, la prima vedere, ar putea părea că fac parte din registre poetice distincte, că sunt scrise în perioade diferite. În realitate avem de-a face doar cu un singur registru stilistic și o concentrare maximă a temelor.

Deși nu se află în pragul senectuții, autorul se remarcă printr-un ton grav, reflexiv, fără prea multe căutări și îndoieli, toate aceste elemente contribuind din plin la conturarea unei poezii bine șlefuite, în general curată ca formă literară și profundă în sensibilitate. Fiecare poem pare rațional și explicit, din frazele sale limpezi configurându-se viziuni și ideatici surprinzătoare. Pentru că, până la urmă, avem de-a face cu o poezie discursivă, remarcabilă prin vigoare și rezoluție.

Cartea cuprinde 44 de poeme, desfășurate pe un total de numai 50 de pagini și organizate în patru cicluri care, în afară de primul, poartă fiecare un titlu mai lung sau mai scurt, titlu care, la rândul lui, nu pare să fie susținut suficient de conținut.

De fapt, autorul, poate și impulsivat de o anumită pioșenie în fața poeziei sau de oniricele sale trăiri, se simte tentat să atribuie peste tot titluri, ajungându-se până acolo încât acestora li se acordă mai multă atenție decât înseși poemelor. De pildă, pe coperta cărții apare subtitlul "Poeme", în pagina de gardă acesta nu mai apare, în schimb apare pe foaia următoare un alt subtitlu, în mod surprinzător, "tratată de patetică" și, cu mult mai surprinzător apare, tot în interior, pentru a treia oară, o altă pagină de titlu, de data asta purtând un subtitlu puțin mai dezvoltat, într-un dulce stil clasic: "tratată de patetică sau din preaplinul inimii vorbire".

În primul ciclu de poeme poetul glorifică poezia. După Săndel Stamate poezia se scrie numai cu majuscule, fiind totodată mai apropiată de eul poetic decât de sinele său, așa cum se declară chiar în primul poem din volum intitulat Apologie (p. 7): "Mai aproape de mine / decât mine / doar tu ești, / POEZIE, / nicidecum Sinele meu".

Poetul definește poezia la superlativ, nu doar în poemele din interiorul volumului, ci chiar și în panseul plasat pe coperta a treia: "... POEZIA este doar... TRECUT, iar trecutul este VEȘNICIE". El atribuie un sens larg, incomensurabil, poeziei. De altfel, autorul nu ia în seamă nici măcar sublinierea de pe prima pagină a volumului în care citează dintr-o sublimă definiție a poeziei dată de către cunoscutul poet american Carl Sandburg: "Poezia este deschiderea și închiderea unei uși, lăsându-i pe cei care privesc prin deschizătură să ghicească ce s-a văzut în frântura aceea de clipă". De aici se înțelege că poezia nu este accesibilă oricui, ci doar celor care apucă să se uite prin deschizătura aceea a ușii poetului. Și nici aceștia nu au toți șansa să li se dezvăluie totul, ci numai atât cât au apucat să vadă în clipa aceea. Tradusă altfel această definiție (deși știm bine că nici până astăzi nu s-a căzut de acord asupra unei definiții clare a poeziei), în poezie nu se spun lucruri banale, descurajant de evidente, nu se apasă pe pedala repetiției pentru a întări conținutul ideatic al expresiei, probabil că singura pedală care ar trebui să fie surescitată este cea a incitării emoției, indiferent cât de avizat este sau nu cititorul.

Accente, adesea încărcate de patetism, par însă să transfigureze o glorificare a poeziei până dincolo de limitele întrevăzute până acum de oricare al predecesor, deși din toată această venerație transpare o oarecare neputință a cuvintelor, între care omenescul (sinele) tinde să fie cu greu recuperat. Dar, în fața acestor motive oarecum îngrijorătoare, Săndel Stamate nu înclină deloc spre un abandon descurajant. El pare mai degrabă un îndrăgostit lulea de poezie. Sau cel puțin de noțiunea de poezie. Până și titlurile poemelor sale manipulează acest concept

(continuare în pag. 11)

Autorul ridică poezia la rang de divinitate și îi închină în cartea sa elogiile și torente de slavă, sau cade pur și simplu în genunchi în fața poeziei și îi invită și pe cititori să-i urmeze prosternarea.

Clădindu-și alt Dumnezeu ("Pe necredință urcă omul la SINE", p. 18), Săndel Stamate nedumirește întrucâtva pentru că, uneori, cuvinte pe care altădată le-ai fi întâlnit aplicate în slava divinității, sunt acum rotulate întru slava Poeziei.

Alături de poezie, desigur, se află poetul, marele întregitor și reconciliator între etos și eros ("Cine poate sluji cu mai mare iubire / decât poetul?", "Glasul poetului în Pustie", p. 9), este și el la fel de demn de a fi scris cu literă mare: "Poetul a învins lumea / Pentru ca în lume să fie" (Glasul poetului în Pustie, p. 9), și definit precum: "Fiind începutul și capătul vederii / El e vedere în-cân-tă-tă / de veșnicie" (Doar poetul..., p. 8).

Deseori ni se dă senzația că poetul face greșeala de a-și căuta salvarea în poemele sale și nu în poezie. De altfel, nu întâlnim un autoportret al poetului pentru simplul motiv că poetul e peste tot. El se autodefiniște prin eul său deseori inegal cu sinele, ceea ce poate părea ciudat într-un anume fel, poate chiar șocant.

Când și când autorul decelează câte un cuvânt, scriindu-l cu majuscule: POEZIE, TOTUL, VIAȚA, EU, EL, MINE, SOARE, SINE, BIBLIOTECA, AMIN, NIMICUL, ILUZIA, CERTITUDINI, accentuarea vrând să dedubleze conceptul, sau poate numai să întărească ideea, deși, în multe din cazuri, nu era deloc necesar.

Totodată, autorul reconstruiește cu sârg concepte noi, din simpla împreunare a unor cuvinte expresive: *Umbră-măreață-a-ființei*, *Ideea-de-Inimă*, *Numele-Tău-Poezie*, *Țara-Cuvintelor-Sfinte*, *Ființă-vindecătoare-de-uimiri-și-de-însingurare*.

În cea mai mare parte poezia lui Săndel Stamate stă sub semnul reflecției, reprodusă în anumite contururi stereotipe. De pildă, grupările de versuri sunt întrerupte în unele poeme după reguli distinctive, dar artificiale, ușor de anticipat, fragmentările părănd mai degrabă opera unui robot.

Nu avem de-a face cu un ludic abundent, deși acesta nu lipsește. Avem de-a face cu un ludic moderat, dar transparent, iar jocurile de cuvinte și de idei, formele cele mai răspândite, dau senzația unei lipse de profunzime poetică: "Pentru că TOTUL / nu există / decât prin mine / nu mă doare altceva / decât MINE // Pentru că VIAȚA / nu e decât aceasta / nu mă gândesc / decât la A-STA" (Întoarcere la UN-ul, p. 14), sau "EU ară în stele / căci EU nu are destul pământ / pe pământ" (V, p. 22), sau "Mărginirea Ta, Doamne, dezmargineste / mărginirea-mi" (Unica realitate, p. 27), sau încă "Numărul nu-i deschidere nici închidere / e des-în-chi-de-re" (Izgonirea din rând, p. 38).

Uneori astfel de versuri trimit în banal substanța poetică: "Pentru că EL / e-n fiecare / oricine se socotește / un SOARE" (Întoarcere la UN-ul, p. 14), și nici nu apuci să sesizezi cât de ușor o încărcătură

ludică poate face versul și mai prozaic: "Și pentru că EU / nu îmi găsesc drumul / mă voi ruga mereu / la UN-ul" (Întoarcere la UN-ul, p. 14).

Casa cărții - biblioteca - rămâne, după Săndel Stamate, singura casă a omului, singura certitudine în noianul de ispite: "Singura certitudine / Pentru înotătorul / În marea de amăgiri / Profunde" (Biblio-teca din noi, p. 42).

După autor, lumea ar trebui să se dăruie fără rezerve spațiului interior al poetului. Sinele este deseori vinovat, în vreme ce prin neatingerea lui suntem pedepsiți veșnic la o cunoaștere incompletă a lucrurilor, iubirea rămâne neîmplinită, speranțele nu se mai întrevăd decât la modul superficial, adică: "Până nu-și află Sinele" (Atingând stelele, p. 26), stelele nu pot fi atinse nici măcar de poet, ceea ce ar contrazice într-un fel declarațiile vădit stimulative din primul poem.

Dar poetul trece uneori și la "mâna a doua", precum în versurile: "O viață am sprijinit / coloanele templului acestuia / cu insomnia mea" (Poiima, p. 10). Imaginea, de altfel una memorabilă și spectrul unui tâlc hermeneutic în substanța ei, este cea a unui templu sprijinit de multisecolarele sale coloane care, la rândul lor, sunt susținute de insomnia eroului liric. Conotațiile la acest nivel sunt suficient de largi și însemnate ca să reziste și numai sub această formă. Și totuși, poate că salvarea imaginii poetului - aceea de cuceritor universal, susținută de Săndel Stamate în atâtea alte ipostaze - ar fi fost posibilă dacă, din acest lanț de ocrotire care, chiar și la nivel metafizic nu promite mai mult decât o improvizație riscantă de tip reazem, nesomnul poetului ar fi substituit efemerele coloane ale templului.

De altfel, într-o subiectivitate inocentă dar asumată de autor, întâlnim în carte o ubicuă bătălie între Eu și Sine: "Eul se roagă / Sinele împovărat / Nu-l mai aude" (Zăvor uitat netras, p. 59). Sinele se regăsește și în ipostaza omniprezentului Agathon: "Tu ești sinele, Agathon / Eu sunt nimicul // Înspre sine întors / Ca o pagină de carte" (Stări, p. 53).

Pe ici, pe colo întâlnim și unele pierderi de acorduri lingvistice: "Presupun / că prădătorul / când se apleacă / asupra prăzii / o face / nu doar pentru a-și potoli foamea / ci și o dragoste imensă" (Nespusa singurătate a eului, p.34). Aș mai putea remarca totodată și câteva neglijențe deloc neobservabile privind alinierea începutului de vers care, neavând nicio conotație postmodernistă, pot stingheri ochiul concentrat la lectură.

Încercările de reflecție asupra morții sunt, în general, dacă nu ratate, atunci trimise în prozaic: "Știu / Moartea nu există / Moartea se naște odată cu noi" (Consolidarea discipolului, p. 39). Dar moartea are mai multe conotații în poezia lui Săndel Stamate. De pildă, ea stă la baza tuturor lucrurilor, ca în poemul Entelehie de la pagina 47: "... sunt ieșire din timp / Numai prezent // Iar pe fragezii mei umeri / Se sprijină Totul / AMIN".

(continuare în pag. 12)

Curios lucru, cel puțin asta a fost senzația mea după ce am parcurs întregul volum, cele mai bune poeme sunt îngrămădite înspre finalul cărții.

Iată ce aş putea numi a fi poem total în acest volum (citez în întregime): *Rugăciunea pornește din clopot / Și urcă în Evanghelie // Izvorul țâșnește din munte / Adună ape / Își caută voios drumul / Și-și pierde ființa în mare // Un prunc se naște / Viața / Cu lăcomie se revarsă / În moarte // Ca viersul în Evanghelie / Ca izvorul în mare / Ca lumina în întuneric // Prin lege, toate își trădează hotarele* (Cu plăcerea căderii nimic nu rămâne în loc, p. 40). Aici, dincolo de veșnicia apei, izvorul sfârșește în mare, dincolo de veșnicia vieții, nașterea se îndreaptă către moarte, toate au un sfârșit și poate de aceea omul ar trebui să-și accepte condiția vremelnice sale pe pământ. În plus, finalul este superb încoronat de o deducție simplă, aforistică și plină de deferență.

La fel, citez în totalitate și din poemul Martie (p. 48): *"Ninge // Ni se întorc / Morții din cer // Peregrini jucăuși / Veseli / De parcă nu știu / Cât de ușor / Pot să moară // A doua oară"*. De asemenea, cu vădită încărcătură lirică și la fel de bogate și integre sunt și alte poemele: "Recurs la idee" - p. 41, "Viața în 21 de silabe" - p. 56, dar și acesta, citat și el complet: *"Resemnat / Îmi aprind / ultima țigară / și mă sting / precum silueta unui vapor / în zare"* (Taifasuri cu Ea, p. 32).

Surprinzătoare pare însă prospețimea unor poeme îndatorată capacității de a filtra ceva din aerul de clasicitate al poeziei. Chiar și cu riscul de a da într-o incantație, de altfel mai rar întâlnită în poezia sa, Săndel Stamate știe a construi versuri sublime: *"Mănăstire atârnată-n văzduh / Luna-și întinde sfoase cărările / În toate zările / Pe toate mările / Stingând durerile"* (Elegie nocturnă, p. 51). Sunt versuri de o frumusețe îndrăzneată și rafinată, de o mare densitate lirică.

Unele versuri îmbracă forme aforistice: *"Folosim cu toții / Aceleași obosite cuvinte", "Avem cu toții același mers / Numai cărările-s neștiute"* (De braț cu îngerul, p. 45), sau *"Omul înzestrat cu știință / Are ochii limpezi / El pe toate le vede / Dar TOTUL îi scapă / Până nu-și află Sinele"* (Atingând stelele, p. 27), sau încă: *"... îngerii învață gustul lacrimii / Îngropându-și tristețea / La subsuoara păcatului"* (VII, p. 24).

În spirit de haiku - formă artistică cu care când și când Săndel Stamate obișnuiește să mai chocheteze - întâlnim poemul "Pastel sumar" (p. 57): *"Amurgul - / căderea în păcat / a zilei / Ca o fugă / în roșu / cicatrizat"*, sugerând cumva și titlul volumului, cu toate că pentru aceasta există un poem cu același nume. Desigur, "fuga în roșu" din acest micropoem nu are nicio legătură cu vestita "pată de sânge" a lui Nichita Stănescu, dar reușește, într-adevăr, să ne rețină atenția.

Cu toate acestea, emoția însă, cel mai adesea, e ținută sub control, erosul aproape că nu există, iar credința încă nu și-a stabilit pe deplin sensul. Poate din aceste motive dar și dintr-o evidentă lipsă de patetism (în afară de cel manifestat pentru

poezie), melancoliile nu sunt eliberate complet, nostalgiile rămân încă vulnerabile și se întrevăd doar puține elemente care susțin o adaptare liberă la percepția poetică.

Înverșunarea poetului - stăpânul lumii - e mai curând una tandră, revolta nu există, iar dacă totuși se mai manifestă pe ici, pe colo, este una fin ironică. Intensitatea calmă a trăirilor are totuși puterea să producă o impresie plăcută în timpul lecturării acestui volum.

Încă nu știu să spun, fără riscul de a greși, dacă acest al treilea volum al lui Săndel Stamate îi fixează definitiv coordonatele universului său poetic și maniera sa scripturală. Cel mai probabil, discursul poetului se află în deplin acord cu stările pe care le trăiește. În vremurile în care poezia tinde să preia aproape orice străfulgerare de gânduri și fiecare poet își caută un loc în "raiul" literaturii, adică printre aleile cețoase ale unei grădini presupuse a fi sublimă, nu e deloc simplu să poți discerne asupra valorii autentice.

Ce este sigur e faptul că poezia lui Săndel Stamate încearcă să "traducă" vocea ființei, cu finele modulații ale propriilor sale trăiri.

Desen de Elena-Liliana Fluture

Clelia IFRIM

Un copac gol

"Bivalența este focar de frumusețe"
Gaston Bachelard

Sono Uchida, primul președinte al Asociației Internaționale de Haiku, poet, diplomat, într-un interviu publicat în cartea "Japonezii despre ei înșiși" de Kazuko Yamaguchi Diaconu și Paul Diaconu* amintea de cea mai simplă definiție, și chiar traducerea cuvântului "haiku", dată de poetul Seishi Yamaguchi. Acesta spunea: "Hai" din cuvântul haiku, înseamnă "ki, adică inteligență. Această inteligență constă în relevarea unei trăsături identice a două lucruri diferite".

Cred că putem aplica acest principiu nu numai în componerea unui haiku, ci și în găsirea unei trăsături comune la două haiku-uri scrise de doi autori diferiți. Două haiku-uri care au un fond comun.

În nr. 41.1 din 2010 al revistei Modern Haiku este publicat acest poem scris de Herman Van Rompuy.

*În copacul gol
țipătul corbului împrăștie liniștea.
Dimineată de sîmbătă*

"O adiere din Basho", spune Max Verhart, traducătorul (împreună cu Marlene Buitelaar) în engleză al acestui haiku.

Ce apropie celebrul haiku al lui Basho de cel scris de Herman Van Rompuy? Ce le diferențiază? În amândouă locul este același: Un copac gol.

Un loc unde se adună lucrurile ca în haiku-ul lui Basho. Corbul se așează pe o creangă. Este spre seară, spre noapte. Într-un fel, negru pe negru. Pasărea neagră se așează, se adună în copacul gol. Negrul se adună în negru.

Într-un eseu**, David Burleigh, poet și profesor la Universitatea Waseda din Japonia, spunea că ultimul vers din haiku-ul lui Basho, "aki no kure" se poate traduce, "seară de toamnă", dar și "sfârșitul anului". Un lucru este la sfârșitul lui. Anul, un anotimp sau sfârșitul zilei. Golul se adună în gol.

Dar acest copac gol este și un loc de unde lucrurile se risipesc, ca în haiku-ul lui Herman Van Rompuy, scris la diferență de sute ani de cel al lui Basho. Este începutul zilei, este dimineată. Țipătul păsării negre în lumina dimineții, împrăștie golul

liniștii și odată cu ea și copacul gol. Crengile goale se "risipesc" pe cerul dimineții iar corbul își ia zborul în această risipire.

Un loc gol care de adună în sine, ca în haiku-ul lui Basho. Un loc gol care se împrăștie în afara sa, ca în haiku-ul lui Herman Van Rompuy. Copacul gol din aceste două haiku-uri este un loc cu valoare ambivalentă.

Un copac gol este un loc perfect unde lucrurile se adună și se risipesc.

*Editura Nipponica, București, 1994

** Revista Ko, volumul 22, nr.4, toamnă-iarnă,2007

(urmăre din pag. 9)

Așa sunt eu, mulțumit că nu sunt altul, născut noaptea, ducându-mi zilele până mă voi trezi într-o dimineată mort. Mort nu am fost niciodată până acum, decât după vreo fetișcană cu fustă sau cu pantaloni, cu cercei sau fără de cercei, că acum trebuie să fii foarte atent cui îi spui sărut mâna, pentru că au rămas mai puține indicii în determinarea sexului.

Doamne, ajută-mă, că singur nu mă pot descurca după ce mă încurc în ițele crizei actuale.

Desen de Elena-Liliana Fluture

Ovidiu AMĂLINEI

ULTIMA DORINȚĂ

- fragment -

Ei, bine, da, totul a plecat de la o banală târguială în Piața „Diverse”! Nimeni nu m-ar crede că, pur și simplu, căutam un nenorocit de obertainer... Reușisem să adun și eu în buzunar ceva mărunțiș, mă gândeam că poate scap de picuratul acela de la chiuvetă, care mă teroriza de vreo două luni. Că așa e când ești „negru mititel” și vinzi din ușă în ușă tot felul de prostii: bani din când în când, de obicei, mai nimic... Nu știu cine s-a gândit să amestece la un loc obertainere, ceasuri cu baterie, șuruburi la kilogram și... peștișori. Că, până la urmă, de la asta mi s-a tras: m-am dus să cumpăr, după cum spuneam, un amărât de obertainer, și m-am nimerit în fața tarabei pe care, în cutii de sticlă cu apă bolborosind în ritmul vibratoarelor, se agitau pești de toate culorile. Nu-i vorbă, întotdeauna m-au fascinat micile vietăți care, în mișcarea lor bezmetică, încercau parcă să treacă dincolo de ecranul de sticlă. Nu mi-am făcut niciodată un acvariu - mi s-a părut un gen de lux pe care nu mi-l permiteam, din comoditate sau poate pentru că nu știam dacă pot să mai am grijă și de altcineva în afară de mine... Dar îmi plăcea, de fiecare dată, când treceam prin piață, să privesc ca pe o curiozitate vârtejul de ființe mărunte așteptând ca o plasă providențială să le trimită în paradisul cu ape călduțe ale unui acvariu dotat cu pietricele sidonii, plântuțe unduitoare și scoici în rotunjimile cărora să-și poată găsi oricând un refugiu. Mă știa de acum, din vedere, și negustorul de pești - un individ rotofei, veșnic cu brobonele de sudoare pe frunte și cu o mustață ciudat răsucită... „Ziua bună, iar ați venit la «expoziție»?” - mă interpela pe tonul ușor ironic al unuia care știa că are în față un mușteriu ce se uită, dar nu prea îi dă mâna să... pună mâna. „Păi, și eu, ca omul la cumpărături, te mai uiți în stânga, în dreapta...” - răspundeam aproape invariabil, cu o oarecare rețineră. „Apăi, sigur, sigur că da...” - mai adăuga interlocutorul îngăduitor, fără însă a fi foarte clar dacă era vorba de o aprobare sau de un reproș. De obicei, conversația noastră se sfârșea aici. Eu priveam un timp curcubeul plin de străfulgerări din cutiile de sticlă, după care plecam mai departe, schițând către omul de după teighea un semn de salut. În ziua aia, însă, lucrurile au stat altfel. Exact când dădeam să plec, proprietarul

micului univers acvatic s-a aplecat către mine și mi-a șoptit pe un ton complice, temându-se parcă să nu-l audă cineva: „Stai să vezi ceva... Marfă super!” Și, înainte de a mai apuca să-i răspund, cu un gest de prestidigitator, a ridicat un prosop slinelu de pe un borcan a cărui existență pe teighea nici măcar n-am băgat-o de seamă. M-am așteptat să văd cine știe ce minune, dar în recipientul de duzină, plutind apatic într-o apă ușor verzuie, n-am zărit decât un pește auriu, nu mai mare decât jumătate din degetul arătător. „Ei, ce zici?” - m-a întrebat negustorul afixându-mi un zâmbet larg pe sub mustață, mândru parcă de scamatoria sa. „Păi, ce să zic, un peștișor...”, am îndrăznit eu, nu prea sigur pe mine. „Un peștișor!?”, a tresărit indignat posesorul borcanului. „Află de la mine că ăsta nu-i... «un peștișor»! E Peștele! Peștele de Aur, visul tău cel de toate zilele! Trei dorințe, garantat!” Păi, normal, numai mama Omida lipsea ca să mi se îndeplinească toate dorințele, că în rest nu duceam lipsă de nimic... Și totuși, peștișorul acela plutind în suc propriu avea ceva fascinant în el. Solzii străluceau, chiar și prin apa de o componentă îndoielnică, amintind de auriul unui El Dorado niciodată găsit. Iar lenta unduire a aripioarelor te duceau cu gândul - să nu radeți! - la Ana Karenina... „Ei, chiar așa...”, am reușit până la urmă să bâigui, privind cu scepticism borcanul cu pricina. „Da, chiar așa! Iar dacă-ți spun eu, manager piscicol de mici dimensiuni, atunci crede-mă că nu-i vrăjeală!”, m-a abordat tranșant nenea cu mustață. „Bine, și ce vreți de la mine?”, am replicat nu prea sigur pe mine. „Ți-l dau! Superofertă!” a trântit-o pe de-a dreptul negustorul. Am rămas așa, atât de uimit, că n-am schițat nici un gest... „Gratis!!!” a izbucnit „managerul piscicol”. Nu știu ce a fost în capul meu. Să mă fi ademenit vorbele „promoționale”, să mă fi fermecat unduirea aia de aripioare? Nici nu mai contează... Am zis, gata! Iau peștișorul! „Da’ mâncare nu-i iei?”, m-a întrebat negustorul pe când, cu borcanul în mână, voiam să mă depărtez. Cât? „Cât ai?” „Cât de un obertainer...” „La fix, îți ajunge pe o lună de zile! Ia de aici niște purici de mare...” Am luat borcanul cu peștișorul auriu și puricii aferenți. „Vezi ce dorințe îți pui, că s-ar putea să se îndeplinească!”, l-am auzit în urma mea strigând pe tarabagiul cu mustață. Am considerat însă că deja i-am dat prea multă importanță pentru o singură zi...

Căldură mare. Pe stradă, mergând, mă întrebam: „Dom’le, da’ până la urmă ce-mi trebuie mie peștișor? Fie el și auriu...”

Am ajuns acasă cu borcanul în mână. Chiuveța picura în continuare. Ei, dacă tot am rămas fără bani de obertainer, atunci mi-am zis că măcar să folosesc în mod constructiv țărâitul care până atunci mă îmbolnăvea de nervi. Am pus borcanul, cu peștișor cu tot, sub robinetul suferind. Așa, lichidul scăpat printre perfidele conducte avea totuși o utilizare practică: oxigena micul areal al noului meu prieten auriu...

(continuare în pag. 15)

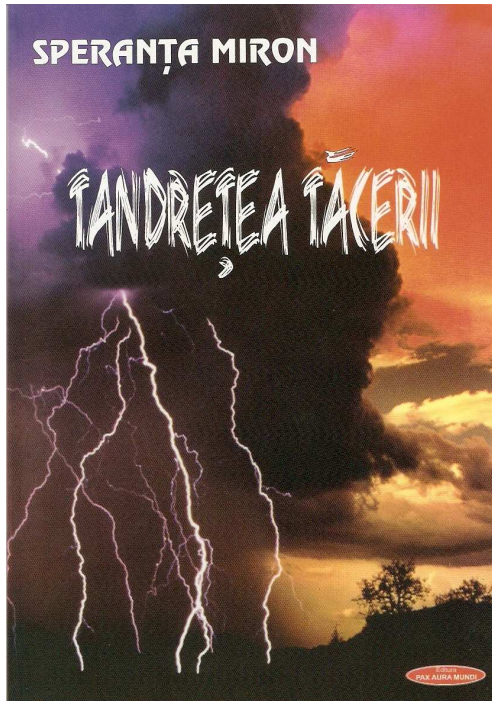
Nu mai știu exact ce-am făcut după ce am pus borcanul în chiuvetă. Probabil că, printre altele, mi-am făcut o omletă, mâncarea burlacului... Îmi amintesc doar că, mai spre după-amiază, eram iar cu ochii în chiuvetă. Peștișorul acela, prin simpla lui prezență, îmi dăduse viața peste cap! Nu-mi venea să-l las, așa, sub robinet, mă gândeam că poate apa de canal – pe care, pe de o parte, eu, unul, o înghițeam zi de zi - îi dăunează. Nici poftă de mâncare nu mi se părea că are... L-am tot privit preț de vreo câteva ore. Nu știu de unde am avut atâta răbdare... Dar știu că, la un moment dat – ce mi-o fi venit? - m-am întrebat dacă tipul de la taraba cu pești vorbise pe bune... „O tâmpenie!” - am tras o concluzie, convins fiind că am revenit cu picioarele pe pământ. „Peștișorul de aur”, „trei dorințe” - mi se părea ceva prea frumos ca să fie adevărat! Pe de altă parte, mă simțeam puțin vinovat că nu puteam să-i ofer micuței vietăți din borcan acel paradis la care orice pește de acvariu visează... „Ei, vezi, dacă erai un pește-minune, puteai măcar ție să-ți oferi un bol mai de Doamne ajută!” - m-am pomenit comentând. Mi s-a părut, atunci, că peștișorul a avut, vag, un fel de tresărire. Așa o fi fost? Cert e că mica necuvântătoare a început să dea ocol cu mai multă energie strămtului recipient în care era condamnată să plutească. „Asta-i, în viață n-ai niciodată chiar tot ce-ți dorești, poți să fii tu și peștișorul de aur!” - am zis bătând ușurel în sticla bombată. „Ei, dar dacă te consolează cu ceva, află că nici pe partea astălaltă a borcanului nu-i cine știe ce...” - am adăugat. Mă gândeam mai ales la căldura aia insuportabilă. Era, fără îndoială, cumplit! La fel ca de fiecare dată când – vorba celor de la meteo – era „vreme frumoasă”... Vara îmi transforma garsoniera de la ultimul etaj într-un purgatoriu fierbinte în care îmi ispășeam păcatele știute și neștiute de peste zi. Singurul lucru care îmi mai aducea din când în când alinare era câte o bere - câteodată rece! - luată de la dugheana din colț. Clipe destul de rare... Nici în ziua aia nu mai aveam vreun leu în buzunar. Ultimii bani se duseseră, în piață, pe puricii de mare... „Asta-i! Dacă mi-a trebuit pește!...” Iar eu tânjeam după o bere parcă mai mult ca niciodată! Și doar apa țărâia în borcanul peștișorului auriu... „Măcar ție ție-e răcoare...” - am oftat ușor invidios. Atunci o fi început balamucul? Poate... Pe căldura aia mi-am zis că, dacă ar fi să mi se îndeplinească o dorință, un moment mai potrivit nici că s-ar fi găsit: „Un frigider plin de bere! Rece! Ba, dacă se poate, două frigidere de bere! Da, așa e mai bine, mult mai bine...” Am pocnit chiar și din degete, ca și cum în clipa aceea ar fi trebuit să se producă minunea. Era, desigur, un gest pur teatral. În nici un caz nu mă așteptam să se întâmple ceva deosebit. Și nici nu s-a întâmplat. Am auzit doar soneria de la intrare: țâr! țâr! țâr! un țârâit interminabil și strident, inconfundabil, pe care numai vecina mea de vizavi avea capacitatea să-l producă. Era clar, probabil iar voia de la mine cine știe ce mărunțis de care, cu siguranță, ar fi putut să jure că depindea viața ei în momentul acela. Primul impuls a fost să mă fac că nu sunt acasă, dar știam că pentru asta trebuia să rabd vreo cinci, zece minute țârâitul

soneriei... Așa că, în disperare de cauză, mi-a afișat pe față un zâmbet de complezență și m-am dus să deschid, să văd ce mai voia, de data aia, cumătra de la mine. Nici n-am apucat să deschid ușa bine, că a și început să turuie: „Vai, vecine, se poate să nu ne spui și nouă? Noroc că m-am întâlnit cu domni în fața blocului!” „Care domni?” - am întrebat neînțelegând ce vrea de la mine. „Cum, care ăștia!” Și, aproape instantaneu, dintr-o parte și din alta a ușii au răsărit câteva persoane. „El e?” - a continuat ofensiva o duduiță îmbrăcată în verde, cu o tichie pe cap, ce aducea cu un fel de șurub. „El e, vecinul nostru, băiat bun, să știți, la toată lumea zic asta...” „Da, bine, bine! - i-a tăiat duduița vorba - să trecem la treabă, că nu avem mult timp! Gata? Motor!” Din momentul acela, lucrurile s-au precipitat. Duduia a dat la iveală un microfon, iar unul dintre însoțitorii ei mi-a băgat în ochi flash-ul unei camere de luat vederi. Lampa cu halogen m-a orbit instantaneu. Pur și simplu, nu mai vedeam nimic. Mi-au sfredelit, în schimb, urechile decibelii unei sirene din acelea care se folosesc pe stadion și care, dacă te iau prin surprindere, te fac să înțepenești. Nici eu n-am scăpat... „Tatam! Surpriză!” - am auzit-o și pe duduia în verde, satisfăcută, probabil, de efectul pe care brusca desfășurare de forțe a avut-o asupra mea. Treptat, am înțeles că tichia pe care o avea pe cap nu reprezenta un șurub, ci o halbă de bere. Pentru că, ei bine, da!, după cum aveam să aflu, eram nici mai mult nici mai puțin decât unul dintre câștigătorii concursului „Golden Hifs – berea care te trimite în Caraibe!” Nu, nu, în cazul meu nu era vorba de marele premiu, excursia în minunatele insule, ci de unul dintre premiile speciale: locul doi - două frigidere cu bere! Ei, mai puteam să zic ceva? Sincer să fiu, nici nu-mi mai aminteam să fi completat taloane pentru concursul acela, dar asta nu era chiar de mirare. Completatul taloanelor de la campaniile promoționale pentru tot felul de produse era ca un fel de hobby pentru mine. Până atunci nu câștigasem niciodată nimic; în schimb, pentru câteva clipe, cât băgam plicul cu etichete în cutia poștală, îmi plăcea să mă văd câștigătorul unui premiu de lux – o mașină, o excursie în Caraibe... „Bravo, vezi cât de aproape ai fost?” - am auzit-o, ca prin vis, pe zâna în verde a berii. „Hai, pa, să te uiți la televizor!” - mi-a mai aruncat ea înainte să dispară cu tot cu suită, la fel de brusc precum a apărut. „Vai, vecinu’, ați auzit? O să vă dea la teveu, ca la Surprize-surprize! Aoleu, stai să le spun și la ceilalți, să vedeți ce o să se bucure, că așa suntem noi, o mare familie!” - am auzit-o pe cumătra de vizavi care, din păcate, nu dispăruse odată cu ceilalți.

Gheorghe A. STROIA

**„Tandrețea tăcerii” de Speranța Miron sau
Tandrețea unui destin poetic, îmbogățit de o nouă
simbolică a tăcerii**

Speranța Miron, poeta „micilor filosofări notate în stil blagian” – așa cum este caracterizată de Cristian Petru Bălan (scriitor, membru al Academiei Româno–Americane), ne surprinde din nou cu o carte de poeme, cu o simbolică aparte, intitulată „Tandrețea tăcerii”, Editura Pax Aura Mundi, 2007. Așa după cum ne-a obișnuit deja, cărțile sale nu au nevoie de ilustrații sau de o grafică specială. Pentru aceasta sunt suficiente cuvintele, creionate cu penița înmuiată în cerneala sufletului său nobil și menite să creeze adevărate simfonii vizuale – proiecțiile artistice ale profundelor sale simțiri. Cartea are o simbolică aparte, proprie inovatoarei Speranței Miron, ce are puterea de a-și transforma cuvintele în licențe poetice. Domnia sa face din cuvintele rostite simplu și delicat, adevărate giuvaieruri, prin care se desăvârșește actul poetic. Un act al unei tăceri profunde, ce poate împrumuta tandrețea unei ființe - cu siguranță - ființa iubită.

Cuvintele folosite de poetă în exprimarea gândurilor și trăirilor sale nu depășește limitele fondului lexical de bază al limbii române. Într-o lucrare reprezentativă, intitulată: „Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice” (Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988), Marius Sala (coordonator) preciza că fondul lexical de bază al limbii române este constituit din aproximativ 2581 de cuvinte. Totuși, acestea se dovedesc a fi insuficiente unor scriitori care caută, sondează, găsesc și utilizează cuvintele din afara lexicului comun, pentru a-și putea exprima mai bine erudiția, cu riscul de a „crea” o poezie - uneori prea încifrată și ale cărei sensuri nu pot fi lesne desluse.

Poezia Speranței Miron dovedește contrariul acestor tendințe „livrești”, postmoderniste. Poeta, ca un artist autentic, dotat cu un simț estetic de o rară expresivitate, stăpânește arta de a îmbogăți cuvintele, de a le adăuga noi sensuri, revelatoare. În acest sens, Speranța completează poezia prin cuvinte inovatoare, care să exprime, ceea ce nu putea fi altfel exprimat. Astfel, apare „ningsoarea” – un cuvânt care exprimă multiplele stări, menite să te facă să strălucești în lumina soarelui și să te învâluie în albul ninsorii desprinsă din puritatea simțurilor.

Cartea este o pledoarie pentru lumină, care trebuie căutată, poate fi descoperită și apoi convertită în finalitate a vieții - amprentă indubitabilă a împlinirii destinului. Autoarea sugerează prin poemele sale, ajungerea către această stare, a „înluminării”, a dobândirii luminii, ca singura cale de împăcare cu propria persoană și de împăcare cu Dumnezeu. Speranța Miron își creează din culorile florilor un univers aparte, omniprezența crinului alb simbolizând nevoia poetei și puterea sa de a se dăruia luminii. Însuși motoul cărții este un simbol, care amestecă în el crinul, albastrul, cântecul și lacrima.: „Am bătut la ușa unui crin albastru,/ Mi-a deschis încet un cântec măiastru./ Am pășit cu grija celui ce știa/ Că melodia aceea/ Era/ Lacrima mea”. Liniștea, căpătată printr-o suferință profundă, este văzută acum ca un examen al maturității. Un examen prin care poeta s-a îmbogățit prin lumina culorilor și sentimentelor sale. Poeta nu știe să urască, știe doar să regrete, să regrete întunericul existențial, care o poate transforma – fie și pentru o clipă – în ceva, în care nu se regăsește, în acel „ceva”, cu care nu dorește să se identifice: „Să știi că n-am uitat/ Arsura ce te-a-nngenunchiat,/ Și-atunci și astrul meu s-a-ntunecat,/ Iar ziua în care noapte eu eram/ A fost un tot ce îl uram.”(Să știi).

Dacă îi este teamă de ceva Speranței Miron, cu siguranță îi este teamă, nu de întunericul însuși, ci de eternitatea lui. Acest presentiment provoacă durere și incumbă multă suferință. Suferință prin care poeta și de ce nu poezia sa, se valorizează, se îmbogățește și își găsește o cale de evadare, de supraviețuire în fața oricărui stihii. Poeta ne surprinde din nou, cu o inovatoare asociere de cuvinte prin care dorește să dăruiască oricui puterea de a se transforma din noapte în zi, din întunericul nocturn în lumina diurnă: „Voi înzorii!” (Să știi). Talentul de „pictor” al Speranței Miron, constă nu în mânăuirea pensulei, ci în utilizarea a ceva mult mai mult decât atât, CEVA care poate străluci în milioane de culori, care poate purta în esența lui milioane de stări, care poate rosti, care poate tăcea, care poate „înlumina” și pe care cu siguranță îl numim CUVÂNT.

De multe ori prezentă în versurile poetei, apare ploaia. Dar nu o ploaie bacoviană, încărcată de regrete și tristeți, ci o ploaie „color”. Ploile Speranței Miron îmbracă culorile stărilor pe care poeta le trăiește și pe care dorește să le transmită.

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

Ele pot fi uneori albe, alteori albastre, uneori pot fi verzi, alteori incolore și insipide. Ba mai mult decât atât, pentru a se putea integra în universul poetic, ploaia trebuie să înflorească, să capete valențele unei inflorescențe plină de culoare: „*Dacă schelele nu s-ar fi năruit,/ Cu siguranță ploile ar fi înflorit/Mierea de salcâm/ În duzii de peste drum.*” Poeta, printr-un vers înzestrat cu o muzicalitate aparte, cântă simfonii menite să deschidă larg porțile sufletului celui care îi citește poezia. Până și visul este o transcedere spre Raiul Liniștii, care nu poate fi altul decât sufletul său. În sufletul Speranței Miron, până și îngerii se închină la trăirile devenite icoane și-i conferă puterea de a se metamorfoza într-o sacră grădină: „*Albastrul din cer îmi adoarme/ Pereții din mine plini de icoane./ Visez un înger care se-nchină, / Iar eu mă transform în grădină*” (Conturul mâinii). Tot în vis, autoarea migrează prin spații atemporale, dincolo de timp, către „acolo” unde-și poate regăsi inocența copilăriei, fie doar și pentru o clipă, suficientă cât să simtă din nou: „*Conturul mâinii mamei/ Ce mă-mbie.*” (Conturul mâinii).

Poeta respiră credință, prin fiecare vers al său, respiră Lumina, în care găsește forța universală a vieții. Putem spune că fiecare slovă scrisă este o asociere de corpusculi (fotoni), care sincronizați prin cuvânt și apoi direcționați prin vers, generează efectele speciale de lumină și culoare ale poeziei sale. Speranța Miron te îndeamnă să simți o nevoie acută de echilibru, de acea „tandă tăcere”, în care fiecare își poate simți creatorul, își poate simți aura, desprinsă din sacra Lumină a Învierii: „*Există totuși Cineva / Cu cruci de Dimineți în spate: E CEL ce-a înviat din moarte*”. Credința fermă a poetei este uneori dubitativă, alternând într-un continuu crescendo și descrescendo, străpunsă de întrebările esențiale ale unei retorici speciale. Indiferent de inflexiunile semantice sau de poziționarea în sintaxă, autoarea scrie „Dimineața”, doar cu literă mare, încercând să ne atenționeze asupra evenimentului care anunță biruința Luminii asupra întunericului, a smulgerii din moarte, prin speranța Învierii: „*Un dor, o stea, o greșeală,/ Un vânt cernut de tristeți,/ Lacrimă-mbrăcată de gală/ În fața unei Dimineți!*” (Poetul).

Aproape totul capătă viață în poezia Speranței Miron, totul se însuflețește, grație unei credințe miraculoase și vindecătoare, ca ultim refugiu. Comuniunea cu Dumnezeu se face printr-un sublim act al unei noi creații, ce convertește omul într-o altă ființă, cu siguranță mai vie, mai pură. În această pură stare, poeta își găsește puterea de a se identifica cu jertfa lui Christos, de a se înnobila cu sângele Mântuitorului: „*Icoanele toate cad în genunchi,/ Zorii de zi fac din noaptea mea trunchi/ De zarzăr, nuc și cais/ Și crengile mele parcă-s Crucea lui Christ!*” (Trunchiul lui Christ). Identificarea cu jertfa Mântuitorului, ca notă a unei trăiri profunde, o obligă pe poetă să parcurgă un lanț întreg de metamorfoze, fiecare stare metamorfică ulterioară fiind, de fapt, mai pură decât cea anterioară. Acesta este de fapt autoportretul Speranței Miron – conturat aici ca o lipsă : „*Mă caut prin găze și seri,/ Prin ninsele raze de primăveri,/ Mă caut cu sânge prin apă și foc,/ Mă caut prin scoici ca-ntr-un ghioc*” (Lipsesc).

Regretul dragostei neîmpărtășite, lipsa persoanei adorate, sunt câteva din motivele romantice omniprezente în opera Speranței Miron. Dacă fiecare respirație fără persoana iubită e grea, e lesne să ne imaginăm ce înseamnă anii trecuți - ani în care iubirea nu mai înflorește, lipsește dar, a cărei amintire nu se va stinge niciodată: „*Ploaia mea frântă/ E cămașa de nuntă/ Țesută din lacrimi/ Cu urzeli de patimi*”. Tot dintr-o imensă dragoste de oameni, poeta încearcă să sintetizeze viața și omul – în speță, ca pe un amalgam în care se topesc umbre și lumini, se amestecă frumosul cu decadentul, se răsucesc – ca într-o amplă tornadă – binele și răul. O definiție, căreia poeta îi dedică două poeme, ce poartă în ele substanța sufletului său luminos și iertător, care prin tandrețea tăcerii sale poate înțelege multe și exprima și mai multe lucruri. (Există I și Există II).

Conștientă de profunzimea actului său poetic, Speranța Miron explicitează adevăratul sens al vieții - transformarea întunericului în lumină – printr-un act gratuit și simplu, pe care ni-l oferă, cu generozitate: „*Uneori îmi place/ Să-mbrățișez întunericul...E un fel de a-i spune/ Că am lumină/ Și pot să dăruiesc din ea.../Are și ea pe cineva/ De la care să ia Lumină,/ Fără să ceară.*” Verticalitatea unei astfel de scrieri este indubitabilă. În deplină consonanță cu scrierile simboliste franceze (precum cele ale lui Rimbaud, Mallarmé sau Beaudelaire), Speranța Miron ridică tăcerea la rang de simbol primordial – un simbol al unei modestii care poate spune foarte multe lucruri. O tăcere care poate fi tandră, așa cum se descoperă sufletul poetei, revelat cu generozitate, în notele clasice ale unei muzicalități speciale. Speranța Miron transformă poezia într-un perpetuum mobile, într-un pretext al unui act artistic, convertit în motorul spiritual care o face să nu se oprească niciodată. Fiecare vers al poetei este apa unei limpede fântâni, în care se întâlnesc claritatea viziunii poetice, cu forța izvorului dătător de viață. O carte aparte, o apariție tandră în contextul literar contemporan, prin care poeta reușește să-și impresioneze din nou publicul-cititor, căruia îi dăruiește o parte din sufletul său de o noblețe și de o generozitate rară. O carte care-și merită numele „Tandrețea tăcerii”- ce va deveni o scriere simbol, zămislită de un om cu nume de simbol: Speranța. Simbol care ne însoțește dincolo de limitele noastre fizice, de neputințele sau de necunoscuturile eului, pentru a ne purta pașii spre un tărâm plin de flori de crin, stropit de ploile în culori ale unui suflet curcubeu. Lectură plăcută!

Petre RĂU

Deducerea din ceasul lui Ion Barbu

Sensul orar sau sensul acelor de ceasornic este identic cu cel descris de limbile ceasului: de sus spre dreapta, jos, apoi spre stânga și înapoi sus. Sensul opus rotirii în sens orar este sensul antiorar, cunoscut în matematică sub denumirea de sens trigonometric.

Înainte de utilizarea ceasurilor se foloseau termeni referitori la evoluția soarelui pe boltă. Tehnic, termenii de orar și antiorar se pot aplica numai unei mișcări de rotație atunci când este specificată partea planului rotirii din care este urmărită mișcarea. De exemplu, rotirea diurnă a pământului, văzută de la Polul Sud, este orară, dar privită de la Polul Nord este antiorară.

Ceasul urmează prin tradiție un sens de rotire, inspirat de la predecesorul lui, cadranul solar. Distincțiile „orar” și „antiorar” apar și în natură, determinând conotații și rezultate finale diferite. De pildă, au existat și ceasuri ale căror limbi se deplasau în sens antiorar.

Una din variantele poemului lui Ion Barbu „Din ceas, dedus...” conține sintagma „*Un ceas invers*”. Aceasta nu semnifică altceva decât sensul antiorar, sensul geometric (sau trigonometric) al lucrurilor, deci un sens aplicabil numai unei mișcări de rotație.

În același poem deducerea din ceas este invocată pentru a sugera eliberarea din temporalitate și spațialitate a profunzimii actului creator: „*Din ceas, dedus adâncul acestei calme creste*”. Ceasul esențializează o lume cu profunde simboluri temporale. El închistează creația, o fixează definitiv într-un spațiu care nu i se potrivește. Ea, creația, nu are nevoie de margini, de aceea trebuie să i se indice un drum prin abstractizare spre esență, spre o formă pură. Totul trebuie reflectat „*în grupurile apei*” printr-un „*joc secund, mai pur*”, în care timpul rupt din ceas își pierde unidirecționalitatea și unidimensionalitatea, transformându-se într-o mărime complexă cu dimensiuni care să sugereze infinitatea, prin reflectare în spiritul uman, el însuși esențializat și devenit „*mântuit azur*”.

În particular, poezia, fiind o creație divină, se cere a fi protejată, scoasă din universul real și siluitor reprezentat de „ceas”. Ea este un joc secund, o reflectare a realității într-o apă sau oglindă.

Din poemul „Statură” se desprinde un timp al memoriei, măsurat de un ceas monumental: „*Vedeau din ceasul ce nu bate / - Din timp tăiat cu săbii reci*”. Timpul veșniciei, rupt din amintire și purtând o amprentă statuară, devine simbol al continuității. Sub lupa memoriei lucrurile par glaciale, adeseori prea îndepărtate, dar ne călăuzesc prin puterea exemplului lor spiritual și ne îndeamnă la prosternare. „*Ceasul ce nu bate*” nu este nicidecum un ceas stătut, ci se manifestă prin forța și înălțimea unei siluete imortalizate, permițându-ne să-i sustragem veșnicia lucrului împlinit.

În poemul „Mod” cerul ne dă dimensiunea timpului: „*O ceasuri verticale, frunți târzii! / Cer simplu, timpul. Dimensiunea, două; / Iar sufletul impur, în calorii, / Și ochiul, unghi și lumea-aceasta – nouă*”. De la el, de la soarele de pe cuprinsul lui și de la mișcarea planetelor a inventat omul ceasul. O dimensiune verticală a ceasului ne este oferită de ridicarea frunții spre cer pentru a revela timpul. Ceasul adevărat ne este dezvăluit numai de pe bolta cerească, cea care, prin întinderea planică infinită, pentru o privire întârziată și pentru mințile noastre contemplative, are doar două dimensiuni: „*Înaltă-n vânt te frângi, să mă aștern / O, iarba mea din toate mai frumoasă. / Noroasă pata-aceasta de infern! / Dar ceasul - sus; trec valea răcoroasă*”.

Ceasul lui Ion Barbu este invocată și ca instrument sau unitate de măsură a timpului, cu sens de oră, în versuri precum: „*Verzi investiții, prin câte-un gang, / Sub ceasuri largi - balang, balang!*” (Paralel romantic), sau „*Ceas în cristalin Lângă fecioara Geraldine*” (Uvedenrode), sau încă „*Și-n acel fapt de seară, uitându-mă spre Nord / În ceasul când penumbra la orizont descrește / Iar seara întârzie un somnolent acord, / Mi s-a părut că domul de ghiață se topește*” (Umanizare).

Dar ceasul apare și idealizat, precum în „Oul dogmatic”, în credința populară că banalul gălbenuș de ou întruchipează forța miraculoasă de a măsura timpul de dinainte și de după creație: „*Și mai ales te înfioară / De acel galben icusar, / Ceasornic fără minutar / Ce singur scie când să moară / Și ou și lume. Te-înfioară / De ceasul, galben necesar... / A morții frunte - acolo i toată. / În gălbenuș*”.

Dumitru Fânățeanu

**Poezia - arhitectura interioară a cuvântului
Logosul- stăruința spiritului**

De curând, sub egida **Cenaclului Cartea Tinerilor Scriitori**, a apărut culegerea de poezii **Lira în patru puncte cardinale**, selecție și concept **Cristina Ștefan**, poetă și critic literar, tehnoredactare și copertă **Liviu Andone**, grafica **Liliana Năstas**, tipărită la tipografia **Elena** din Bacău, editura **Rovimed Publisher** 2010.

Cartea de față **s-a întregit cu suflet** cum remarcă distinsa poetă **Cristina Ștefan**, cu poeziile semnate de un număr de **24 de poeți debutanți cât și cu poeziile semnate de 17 scriitori contemporani**, nume cunoscute de altfel în spațiul literar românesc - o carte ce justifică valoarea unor demersuri reflexive cu semantica structurii metaforice, evidențiind totodată arhitectura experienței poetice, experimentul cu funcție de **Școală literară**, veșnicind semnele cuvintelor legănate peste somnul materiei cu umbra vegherii la căpătâiul sunetelor. Textele publicate ale tinerilor debutanți, despre ei fiind vorba, evidențiază o sensibilitate atitudinală răsrântă asupra existenței cotidiene, performanțele unui limbaj al căutării unui univers arhetipal, **avangardist și performant**, autodefinitoriu ca spirit(spiritualitatea cu legături extrem de fertile și valoroase a unei poetici neagresive, dar cu imagini voluptoase în descoperirea unei stilistici comunicative și evaluată.

O altă caracteristică a cărții în întregul ei, este **acumularea specifică și întregitoare a genului literar**, o adaptare echilibrată a unor transfigurări ale realului în imagini poetice pline de sens, un impresionant spectacol al mirajului poetic, **evidențiind lirismul ca adevărată miză a poeziei**, o varietate de stiluri uneori decriptiv, alteori realist, modernist sau impresionist, tradiționalist sau exegetic încurajat de ideea modernizării logosului filozofic, evidențiind și raportul dialectic dintre particular și absolut, acea structurare și fundamentare a esteticului în trăirea Eului.

Selecția de față se vrea un **îndemn remarcabil al rostirii poetice ridicat pe socul noii generații de poeți**

ai literaturii române, vizând o mediativă dar și precaută exprimare textualistă, un lirism provocator dar constructiv, o explozie stăpânită de lirism paradisiac, dar totodată explorând latura luminoasă a existenței.

O **carte-iluminare**, hărăzită de a înălța frumosul din noi, stăruința spiritului de a constru valoric, trăinicia și forța imaginației, permanenta preocupare a creatorului de poezie și nu numai, de a depăși spiritul periferic a unei exaltări banale, dar mereu cristalizând trăsăturile identitare ale experimentului poetic, susținut stilistic de experiența scrisului, de adevărata și permanenta muncă de atelier poetic, motivată de o permanentă acțiune avangardistă de idei constructive și fertile în straturi filozofice acribios definite, gândirii secolului al XXI-lea.

Interesant mi se pare echilibrul și viziunea concepute de poeta **Cristina Ștefan**, de a publica într-o carte, **poezii ale unor scriitori(autori) consacrați alături de tineri debutanți** - ca o **transdisciplinaritate** unificând seva integratoare dintre cunoaștere, trăire și ființă, un spațiu adevărat și amplu al rostirii cuvântului. O excelare de nuanțe și argumente necesare poeziei moderne, un univers liber a cărui identitate marchează rațiunea salvatoare a unei revelații identitare lucidă a universului poetic.

O cercetare fascinantă a naturii umane, o confruntare mântuitoare și convingătoare a profunzimii viziunii artistice.

O observație riguroasă a formării tânărului scriitor în viziunea aventurii spirituale

Acel echilibru de excepție al rostirii literare.

Iată deci o carte mântuitoare a iubirii și singurătății , a risipirii obsesiilor ce hălăduiesc în taina noilor dorințe dar prin care viața învinge.

O carte cu poezii, înnoind sensul vieții, metaforizarea lumii, universul plin de energii și virtuți absolute, pentru unii poezia fiind elementul care întregește înaltul metafizicii, înțelegerea lucrurilor, spiritul reflexiv, rațiunea însăși, confruntarea aptitudinilor determinante ale entuziasmului cu arhitectura interioară a cuvântului.

Prin maturitatea lirică însuflețită de permanenta acumulare de cunoștințe, de cultură generală a creatorului- deziderate majore ale oricărui creator de valori spirituale.

Ion CAESORION**Joc**

Numere pare,
 ecuații, emoții, sentimente la pătrat,
 cuvinte aproape sintagme
 fără plus și minus, suprapuse
 în acolade rotunde
 invers proporționale,
 și gândul fluent
 impar și difuz,
 împărțit și multiplicat
 în integrale bizare
 cu rezultate totdeauna incerte
 și aproximative,
 doamne, ideile, numerele și eu
 ne contopim imperfect
 în spațiul și timpul
 ce lor le aparținem,
 ne integrăm straniu, cumiți
 în panoplia întâmplării,
 ireal,
 visător,
 imemorial...

Din pământ ies sentimentele

Din pământ ies sentimentele
 unele zboară, altele nu,
 sau pur și simplu așteaptă un alt moment,
 o altă vară, o altă zi, o altă stea,
 din pământ ies sentimentele,
 înfloresc,
 strigă precum pietrele
 sau tac precum apele,
 uneori mor până când te întrebi de ce,
 alteori trăiesc până când te întrebi de ce,
 mai cad ca merele ionatan,
 ca frunzele pe asfalt,
 ca roua pe gleznele dimineții,
 din pământ ies sentimentele
 și urcă până la cer,
 se fac păsări, se fac lăute
 se fac izvoare și păduri,
 se fac sentimente
 întâi mai puțin crude,
 apoi din ce în ce mai coapte
 până când te întrebi de ce,
 până când te întrebi de ce

Acolo...

Acolo unde cântecele curg doar seara
 printre aripile lebedelor fericite
 pe șapte viori orașul fremătă a istorie,
 pe șapte coline Aegyssus tresare dintre veacuri,

acolo poet e nufărul gânditor
 și sălciile pletoase se-oglesc
 în sălbaticul cerului,
 apele se prind în horă până târziu
 pe șapte viori, pe șapte coline albastre.

Cuvintele

Cuvintele
 ni le-au dăruit păsările
 și au rămas fără cuvinte,

iubirea
 ne-a dăruit-o cerul
 și s-a împrăștiat în impuritățile întâmplării,

trupurile
 ni le-au dăruit pomii rotați
 și au rămas fără trupuri

Intrând pe fereastra luminii

Intrând pe fereastra luminii
 lași trupul afară
 gol cum e trestia,
 trist cum e vântul,
 nu mai pronunți verbul "a vrea"
 nu-ți mai tocești zilele
 pe caldarâmul dorințelor,
 nu mai vrei concurență, egalitate,
 țigări sau lanțuri extrafine
 în care dorm concepții pierdute-n filigrane,
 intrând pe fereastra luminii
 visezi despre tine însuși,
 despre paharul cu vin
 sau pâinea în fața căreia
 te-ai închinat și ziua și noaptea,
 și-arunci privirea departe
 și te-ntrebi: cine sunt?
 dincolo-n neant e-nceputul
 surâzător, enigmatic, prietenos
 cum e floarea de mai,
 intrând pe fereastra luminii
 lumea devine mai pură,
 atât de pură încât îți curge printre degete
 ca apa de izvor, ca orele dimineața,
 intrând pe fereastra luminii
 lași trupul afară
 gol cum e trestia,
 trist cum e vântul.

Maria IZGHEREAN

Anotimpurile vieții

E vară Doamne, pe pământ,
Bobul de grâu lucește-n spic,
Omul trudește pe „nimic”
Ne sufocăm fără Cuvânt.

E toamnă, Doamne, pe pământ,
Plâng frunzele îngălbenite
Și cuiburile pustiite...
Ne ofilim fără Cuvânt.

E iarnă, Doamne, pe pământ,
De ger totul e înghețat,
Iar inimi s-au pietrificat
Ne dezmoțim doar prin Cuvânt.

E primăvară pe pământ
Prin jertfa Ta de pe calvar
Din moarte-n viață trecem iar,
Reînviem doar prin Cuvânt.

Pe ape involburate

*Filipeni 4.13 „Pot totul în Hristos,
care mă întărește”*

Doamne am navigat prin viață
pe furtună și pe ceață;
cu apa-n cală, fără catarg,
cu ochii pironiți în larg;
(adesea fără busolă).

Printre norii întunecoși,
perversi ca ochii lunecoși,
luna se ascunde
și de mine râde.

Steluțe din cortegiul său
chicotesc când sunt la greu,
soarele mă frige
atunci când nu fuge.

Copleșită am eșuat,
nimănui nu i-a păsat
Tu mi-ai întins mâna
și ai ținut cârma.

Puțin mai am de străbătut;
de ecluză am trecut...
Ce mai e de înfruntat,
o să înfrunt ca altădat'
fiindcă sunt cu Tine.

Prin grația divină

În palma femeii
mânuța fetei tresaltă,
iar buzele roz
conturează un surâs.
Ea știe că mama-i frumoasă,
întă...
N-o vede,
dar inima asta i-a zis.

- Descrie-mi ce vezi
fetița o-ndeamnă;
mintea mea
în sublim va cădi.
- Descrie-mi să văd
prin ochii tăi,
mamă,
și-n lumină,
mereu voi trăi.

- Pe câmp râde grâul;
e limpede râul,
peștii pe nume se cheamă;
cerul e senin,
păsări, stoluri vin,
sălci se-nclină,
vântul suspină
grația divină
peste toate mamă!

- Sune-mi de oameni,
spune-mi cum sunt!?
Ochii li-s plini de lumină?
Ei păsări cunosc, nu doar după cânt;
Se-nchină cu teamă divină?

Lumina sporește focul din piept;
abundă iubirea, în lume?
Totu-i în ordine,
totul e drept?
Spune-mi, mămico,
spune!

Mâna femeii,
pe mâna fetei
se strânge;

Răspunde:
e bine,
dar glasul de jenă
se frânge.

Dragostea Lui,
jertfa-I ispășitoare,
aduce lumii salvare
și vălul va cădea
și mulți Îl vor vedea
iubito!

Maria TIRENESCU

RO KU - Prima revistă online de haiku din România, la cel de-al doilea număr

Corneliu Traian Atanasiu, redactorul-șef al revistei RO KU, precizează:

„Ne bucurăm că revista noastră a fost primită bine de către iubitorii de haiku. Am primit multe mailuri de apreciere și încurajare. Și de la cei din vechea generație, și de la cei care au aflat ce e haiku-ul pe internet, prin intermediul concursului nostru.

După datele oferite de site-urile gazdă, numărul 1 al revistei RO KU a fost accesat de 1303 de ori și descărcat de 28 de ori (accesat de 553 de ori, pe alt site n.r.). Aproape 30 de persoane care au ținut să-și descarce pe computerul lor revista este o cifră încurajatoare pentru cei care citesc haiku, mai ales dacă avem în vedere că unii, care poate ar fi dorit s-o facă, nu sunt încă atât de versați pentru a putea face operațiunea sau nu au pe ce s-o facă. Cele peste o mie de accesări arată însă, fără niciun dubiu, vizibilitatea mult mai mare a unei reviste online față de una pe suport de hârtie care e limitată nu doar la un tiraj subțire, ci și la o rețea foarte restrânsă de distribuție”.

„... din numărul care va urma vom încerca să vă punem la dispoziție o rubrică în care să înserăm părerile voastre despre revistă și despre haiku-ul din România, precum și observațiile, sugestiile, întrebările și propunerile pentru îmbunătățirea revistei.

Puteți să trimiteți contribuțiile voastre la adresa revistei: revistaroku@gmail.com”.

Redacția:

Redactor-șef și tehnoredactare: Corneliu Traian Atanasiu

Coordonatori rubrici: Corneliu Traian Atanasiu, Ioana Dinescu și Dan Doman

Selecție și comentarii haiku: Corneliu Traian Atanasiu

Selecție și montaj fotografii: Constanța Erca.

Dintre colaboratori amintim pe: Marian Nicolae Tomi, Maria Doina Leonte, Constanța Erca, Manuela Dragomirescu, Doru Emanuel Iconar, Elena-Brândușa Steiciuc, Rafila Radu, Mara Paraschiv, Ildiko Juverdeanu, Henriette Berge, Virginia Popescu, Corneliu Beldiman, Petru-Ioan Gârda, Livia Ciupav, Flavia Muntean, Cezar Florian Ciobîcă.

Din Sumar spicuiem: RO KU la numărul doi, Dicționar de termeni japonezi, Haiku, Povestiri zen, Cum se naște un haiku, Traduceri, Cultură și civilizație japoneză, Eseuri și articole, Interviu, Haiku Club, Profil, Haiku și imagine.

Este o revistă bogat ilustrată, plăcută vederii, care poate fi citită chiar și de cei care nu au o atracție deosebită față de poezia japoneză sau de poezia scrisă de români în spiritul poeziei tradiționale japoneze.

Desen de Elena-Liliana Fluture

Ana Maria CHEȘCU

Liga Culturală în sprijinul românilor transilvăneni

Azi vorbim înaintea Europei!
Vasile Lucaciu.

Liga culturală a fost unul dintre principalii piloni ai luptei de eliberare națională care, pe toată perioada procesului memorandiștilor¹, i-a susținut pe membrii PNR din punct de vedere financiar ca și moral. Atât Liga Culturală cât și societățile Astra și Carpați au jucat un rol important în desăvârșirea unității naționale.

Tinerii plecați la studii în străinătate au adus cu ei spiritul unei noi Europe renăscută după revoluțiile europene din 1848-1849. Pe de altă parte, transformarea României într-un regat independent prin Unirea din 1859, războiul de Independență din 1877-1878, proclamarea regatului în 1881 dădea speranțe românilor de pretutindeni că într-o zi toți se vor găsi sub același conducător. Cunoscutul scriitor Ioan Slavici afirma cu convingere „Pentru toți românii soarele de la București răsare”².

Liga Culturală a fost înființată la 24 ianuarie 1891 în Sala Mare a Universității din București, având ca prim-președinte pe Grigorie Brătianu. Deși inițial avea drept scop răspândirea culturii naționale printre românii din toate provinciile istorice, ulterior va deveni o societate cu un pronunțat caracter politic și național. Cele mai multe secții au fost înființate în Austria (17) și Germania (16), deoarece conducătorii Ligii sperau în secret că alianța României cu Puterile Centrale putea ameliora situația românilor din cadrul monarhiei bicefale. Activitatea secțiilor din străinătate era dirijată de la București de Comitetul Central Executiv al Ligii, care stabilea legături directe cu societățile culturale și politice, întreținând o amplă corespondență cu presa europeană, care va propaga în toată Europa acest subiect. Se poate spune că Memorandumul și mișcarea națională din Transilvania au constituit germele apariției acestei societăți, „motivându-i rațiunea de a fi încă de la prima manifestare”³.

În 1893 este numit președinte al Ligii Culturale V. A. Urechia „veneratul pater” al românilor transilvăneni, care va lega o frumoasă prietenie cu frații de peste Carpați până la sfârșitul vieții.

Dacă, pentru N. Iorga, Liga a fost o operă de entuziasm tineresc, pentru Urechia Transilvania era „copilul suferinței” de aceea își va canaliza toate

eforturile pentru eliberarea memorandiștilor. Putem spune că, fără îndoială, existența și prestigiul Ligii se leagă de numele său.

Mandatul său debutează într-o perioadă în care chestiunea transilvană devenise obiect de litigiu între conservatori și liberali „marele blamat” fiind D. A. Sturdza⁴. Sturdza s-a compromis total în ochii opiniei publice, deși el a fost doar un pion în jocurile politice dintre monarhia dualistă și România.

După precipitarea evenimentelor, Urechia a adresat un apel tuturor membrilor Ligii – publicat în numărul din iunie 1893 al ziarului „Tribuna”. În acest apel, Urechia trecea în revistă toate evenimentele semnificative ale procesului și totodată convins că opinia publică nu poate rămâne împietrită la „strigătul unui neam întreg animat de dorința de a se jertfi fără preget și fără apel pentru eliberarea națională a tuturor românilor”⁵.

Tot la inițiativa lui Urechia a apărut și volumul „Voci latine. De la frați la frați”. Foarte elocvent în ceea ce privește solidaritatea „celor mai importante voci”⁶ politico-diplomatice din Europa. Ziarul „Berlin” atrăgea atenția asupra posibilității ca „Voci latine să devină vocile Europei”⁷.

Publicarea acestui volum nu i-a adus lui Urechia numai laude, ci și critici. Redactorul revistei „Ungaria” îi va adresa un mesaj în paginile revistei sale, afirmând că „cel mai fericit moment al vieții mele va fi acela în care d-ta vei fi aruncat din fruntea Ligii”⁸. Succesul pe care l-a înregistrat acest prim volum l-a făcut pe neobositul Urechia să se mai gândească la publicarea altor două volume care să cuprindă azeziunile din:

- Germania și Anglia (țările germanice)
- țările slavice

Din păcate această acțiune a rămas doar în faza de proiect, ea nerealizându-se.

¹ Proces intentat de către Curtea de la Budapesta în 1892, liderilor politici din Transilvania, în urma înaintării unui Memorandum, în care se regăseau principalele doleanțe ale românilor din cadrul Imperiului Austro-Ungar.

² V. Popovici, *op. cit.*, p. 21.

³ Vistian Goia, V. A. Urechia, București, 1979, p. 212.

⁴ Acuzat că s-a folosit de acest scandal pentru a câștiga alegerile.

⁵ Apud V. Goia, *op. cit.*, p. 214.

⁶ Volum reeditat și la Galați la Editura Porto-Franco.

⁷ George Moroianu, *Luptele de emancipare ale românilor din Ardeal în lumina europeană*, București, 1929, p. 50.

⁸ Milton G. Lehrer, *Ardealul pământ românesc*, București, 1989, p. 35.

Speranța MIRON

Miracolul razei albastre

Cartea scriitorului Viorel Darie, intitulată "Puterea razei albastre", a apărut în anul 2010 la editura InfoRapArt din Galați. Volumul cuprinde patru povestiri largi, una mai frumoasă decât alta: "Puterea razei albastre", "Balada tătară", "Eternele visări" și "Povestea sărmanului Tragodas".

În prima și cea mai lungă dintre ele, "Puterea razei albastre", cea care dă și titlul cărții și la care mă voi opri mai în detaliu, pe scurt, faptele se derulează astfel.

Un tânăr absolvent al Facultății de matematică, pe nume Marian Mateescu, eroul principal al povestirii, este repatriatizat la terminarea facultății la Observatorul Astronomic din Bucovina.

Fascinat de viitoarea sa meserie, în care-și pusese mare încredere pentru viitorul său, proaspătul absolvent studiază și analizează noapte de noapte, din observatorul său aflat într-un vârf de munte, cerul și aștrii, totul petrecându-se ca după un ritual, cu un soi de religiozitate, descoperind un fel de comunicare stranie între cer și pământ, între stelele luminoase și spiritul său. O iluminare spirituală care-i ascute inima și conștiința, îi trezește ambiții nemăsurate și-i descoperă altfel de adevăruri despre lume. Totodată, tânărul simte și o înfrângere în fața aștrilor veșnic enigmatici, veșnic tăcuți, veșnic veșnici... Până când, într-o bună zi va fi vizitat de un grup de studenți bucureșteni, printre ei aflându-se și o tânără frumoasă, cu un păr auriu și cu ochi negri tulburători (amintindu-ne de "Steaua fără nume" a lui M. Sebastian). Tânărul nostru se îndrăgostește pe loc de această ființă diafană, însă nu are nici inspirația dar nici puterea să-și mărturisească sentimentele.

Are totuși prezența de spirit să o invite pe Adelina (așa se numește eroina noastră) în observator și să-i arate o stea deosebită pe care tocmai o descoperise, o stea albastră, superbă, unică. Astrul are darul de a reuși să o impresioneze mult pe frumoasa tânără. Marian îi povestește, desigur, nu ca dezamăgire, că steaua aceea este de fapt o tragedie a Universului, totul traducându-se prin mărimea, căldura și radiațiile ucigătoare ale acesteia. Fata află pentru prima dată că există și contradicții mari în frumoasa natură, că până și frumusețea unei stele ar putea ucide.

După plecarea oaspeților săi Marian rămâne cu gândul ancorat permanent la fata cu părul de aur, trăind o întreagă gamă de sentimente de dragoste la tensiune maximă. Își va relua munca, însă fără prea mult entuziasm, gândurile fiindu-i îndreptate la ființa iubită.

Zbuciumul pe care îl trăiește tânărul nostru erou odată cu dragostea sa pentru Adelina se va împleti cu fapte la care participă și universul. Într-o noapte pe cer va apărea o nouă stea, exact lângă cea albastră, o stea firavă, sugerând cumva că iubirea lor își are izvorul în acest corp luminos. Noua stea însă nu se află în niciun catalog din lume. Minunea coincide cu momentul primirii unei scrisori de la Adelina, în care îi este împărtășită dragostea.

Apoi, totul se va precipita prin apariția neașteptată pe muntele vecin a unei nave cosmice, zguduind din temelii și umplând de neliniști locurile, dar și savanți de pe întreaga planetă. În final, lumea se așează pe fâgașul ei normal, misterul este cumva rezolvat iar iubirea celor doi tineri continuată într-un episod spre limita veșniciei.

Deși povestirea este o ficțiune, ea conține un fel de magie ascunsă, precum un vis conducând la ascensiunea spre lumină prin eliberarea de energii, energii ce pot genera evenimente bizare, părând a proveni parcă dintr-o altă lume. Cititorul va înțelege că în natură există o simbioză care impresionează, perceptibilă adesea la nivel psihic, impresionând imaginarul, adevărata cheie a misterelor aflându-se undeva în străfundurile ființei umane.

"Cartea "Puterea razei albastre" este reflecția unei minți obișnuite să inventeze și a unei inimi în stare să dea piept cu o multitudine de frământări sufletești..." după cum precizează chiar pe coperta a 4-a a cărții, scriitorul Petre Rău, cel care semnează în dubla sa calitate de redactor și editor al volumului de povestiri al lui Viorel Darie.

În lumea scriitorilor există cărți pe care te gândești să le scrii, dar nu le vei scrie niciodată. Concepi adesea ordinea capitolelor, a faptelor și întâmplărilor, gândești personajele până la cel mai mic detaliu, dar până la urmă nu scrii cartea, ci o ții doar pentru tine în inimă, te bucuri de ea cu sufletul de fiecare dată când o rememorezi. Cam așa mi-a făcut impresia cartea de povestiri a lui Viorel Darie, pe care am simțit-o aproape de inima mea: te îmbie cu căldură spre lumi duioase, întâmplări curioase, personaje strălucitoare, pline de generozitate și nonșalanță.

Dragoș IONESCU***Sete***

Frica și plânsul,
foc dus-întors în noapte
mi-e foamea
Și-n limanul așteptării...
pătrund într-o oglindă,
caut a le stinge cu o sete

Habitat

Stâncă ieșită din mare,
stâncă a crengilor adormite,
urcă umbra mea de fum,
și-n adieri de vânt respir restul vieții,
un colț de apă și stânci...

Periplu

Prin vechiul fort părăsit
călătoresc singur.
Prin lumina încrucișată,
prelinsă
între două ferestre las
umbra de catedrală.
Întoarselor vântului
le împrumuiesc cerșitele ieșiri

Har

Voiam să întind brațul
și să ating Cuvântul Tău,
Pieziș prin mulțime
între clipă și durată pipăi
clipa de har

Singurătate

Mi-e sufletul gol
căutându-și perechea...
În lipăitul papucilor de păslă
pașii mei către de Neatins...

Umbre

Între răbdare și strigăt
umbra mea de fum coborând,
urcând,
număr pașii
rămași pe dinafară,
când?
Și când?...

Dor matern

În crucea nopții
pe un portativ de suflet,
între durere și speranță...
De câte ori o strig pe mama,
a bătrânului copil,
aștept un îndemn,
o chemare la ziua cea dintâi...

Acel mâine

Înlăuntrul meu o lacrimă plânsă,
a cârcotașului vremurilor furate,
a stihilor din calorifer
hrănite într-o singură culoare.
Vădov, strig pe nesăturate
golului din ochiul meu strâmt
și acelu mâine neștiut
într-acolo...
dintr-acolo...

Dis de dimineață, buimac,
rob al clipelor de nesomn sunt,
strania aventură a sufletului
o scot din cerul gurii,
mângâi umbre de purpură...

POEME SELECTATE DE PE
CENACLUL ONLINE
"NODURI ȘI SEMNE"
(www.cenaclu.inforapart.ro)

Carmen Mariana Zaniciuc

Mic

Munții sunt prea mici
îi cuprindem în brațele noastre
cu ochii împreunați
de viețile ce vor să fie.
Cine este altcineva?
Te-am cunoscut pe tine
de când a fost lumea
doar alb
doar tu
printre amintirile mele întunecate.

Vlad Turbure

Nimic nou despre îngerii

vai cum mai aplaudau îngerii
până la destrămarea aripilor
până la desprinderea lor de trup
aplaudau
pre urmă piept în piept
doi câte doi aplaudau
până la desprinderea
trupului de zbor
zborul însuși
în lipsa aripilor
se lepăda de sine
și se prefăcea în lumină
până vedeam
tot ce am dat de pomană!

Dorin Spiridonescu

De-argint

cu palmele căuș
lua argintul dintr-un lac
și-și da cu el pe față
și devenea și el de-argint.

deasupra, lună plină
ca și pe luciul apei
ca și pe udă fața lui.

și tot deasupra
dar mai jos
vârful pleșuv al muntelui
trăgea înspre albastru

Daniel Toth

Pseudopoezie

Acum desenez masca unei maști
Și mă trezesc ca din narcoză
Iar printre betoare reci
O dragoste caldă se naște
Între ciocniri de ochi
Într-o cameră obscură,
În amintirea lumii vechi
Se pictează vag ce-a bună.
Un dramaturg universal
În reflexii pastelate
Pensula își deplasează
C-o mișcare schițând astfel
Sânge fals și lacrimi crocodiliene
Ce se sting atingând pământul sur
Împietrit de frica iernii
Cu peisaju-i modelat de foc și apă
Și călători căutători de curate cuvântări
Consacrate în cărți caste
Se conving căci căutarea
E covârșitoare culme
A cumișilor copii
Care nu cunosc iubirea
Cu divina-i funcțiune.

Șerban Stănescu

Noapte de vară

Mi-e frig si mi-e ceata
si greata
si-amara dulceata
în cusca asta de gheata.

Închid ochii si raze-aurii de lumina
îmi curg. Las-o, te rog! Las-o sa vina,
prin vene, prin trup --- si curgerea lina,
sa-mi fie ora de cina.

Prin pleoape-mi razbate-n afara
în moartea-nghetata ce cara
fragmente de timp care zboara
ca fluturi prin ceata, prin gheata, prin
seara,
un Paganini dintr-o vioara,
si-o noapte cu stele coboara,
cu flori, cu parfumuri si greieri si vara.

Georgiana Panait**Amintiri**

te uiți la poze și vezi păsări călătoare,
atingi nisipul simți visele
mângâind cald și blând
ca în cimitirul de vise
timpul ți-ai dori să stea
gândurile curg către foșnetul pașilor
strivite, printre iarba verde ca jadul -
zac amintirile...

Muzica

Muzica sferelor a preluat conducerea -
zâmbetului tău.
Aerul veșniciei îmi aprinde inima.
Dragostea mea te învaluie-n
mireasma frenetică a adolescenței.

Casa părintească

Pe pragul brăzdat
De pașii vieții
Tăcerea amintirilor stă.
Sub pleoapa casei
Trece lacrima regretului.
Arborii timpurii
Își scutură umbra...
Până când?

Negație

Norii minții tale
îmi acoperă speranțele.
Picăturile de rouă
îmi umezesc inima -
uscată de mânia ta.
Razele soarelui
îmi reaprind dorința
de negare:
Nu te cunosc!

Marea

Valuri pale,
Stânci arse
Și o plajă sângerândă...
Glasuri moarte inundă marea...
Sunetele vapoarelor valsează
În vânt...
Valuri, vapoare, vals...

Logodna mistică

Goi pe patul timpului curgător
Stăm.
Inima-mi bate, ochii-mi zâmbesc...
Inelul primesc...
Degetele-mi tremură...
Cântând un vals.
Zâmbet, dragoste, vise...

Visul

visul și realitatea două cuvinte opuse
visul ne strecoară desculți printre gânduri
realitatea ne doboară ascultând muzica inimii
tu vei fi mereu acolo în visul meu
acoperit de parfumul gândurilor mele,
mă strecor printre raze de soare
să gust petalele vieții.
visul nostru temeul speranței
asemenea unui mac într-un lan de grâu...

Atmosferă grea

Plouă. Ninge...
În sufletul meu
Totul se adună.
Arbori cu palme întinse
Tremură sub umbra ceasului.
Printre picături de timp
Pășesc pe potecile amintirilor.
Revino în sufletul meu!

Tu...

sufletul meu în căutarea ta începe
să rățăcească
printre pietrele vieții neconținut aleargă
deschide ușa gândurilor și iese -
tăcerea filosofică...
sub soare, legată strâns, stă iubirea.
inima-mi spune:
"miroase a păsări călătoare"!

Flori, speranțe, vise...

Flori de cristal -
prinse-n părul
existenței tale.
Colier din vise și diademă -
de speranțe ți-am oferit
numai flori, vise, speranțe...

Mitruț POPOIU

Anul Crezului Niceo-Constantinopolitan**11. "Aștept învierea morților"**

Despre Învierea morților amintesc Sfinții Părinți în Crez și în expunerea învățaturii despre Domnul Iisus Hristos. Repetarea ei încă într-un articol al Simbolului de Credință vine să arate cât de importantă este pentru noi, creștinii, Învierea din morți. Această perspectivă era o noutate care nu a putut fi pătrunsă cu rațiunea de saducheii (Matei 22,23; Luca 20,27) filosofii atenieni din Areopag (Fapte 17,32), fiind socotită azi de către mulți raționaliști drept o fantezie. Învierea este însă pentru creștini nădejdea credinței lor (1 Corinteni 15,17).

Moartea este încetarea vieții pământești a trupului, adică despărțirea sufletului nemuritor de trupul cel muritor, precum citim în Sfânta Scriptură, că trupul "ca pulberea să se întoarcă în pământ cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu, Care l-a dat" (Ecclesiast 12, 7), ca să-și primească răsplata pentru faptele sale. Pricina morții este păcatul: "Căci precum printr-un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa moartea a trecut la toți oamenii, prin acela în care toți au păcătuit" (Romani 5, 12). Însă dacă moartea este despărțirea sufletului de trup, învierea este unirea din nou a sufletului cu trupul cu care a viețuit pe pământ. Posibilitatea învierii oamenilor vine prin Învierea Domnului nostru Iisus Hristos: "dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură celor adormiți" (1 Corinteni 15, 20). Însă precum trupul lui Hristos înviat a devenit nesticăcios, nepătimitor și luminos, tot așa și trupurile înviate ale noastre nu vor mai fi întocmai cum sunt cele de pe pământ, ci vor fi duhovnicești și nemuritoare. Acest lucru ni-l spune Sfântul Apostol Pavel, atunci când compară moartea și Învierea cu bobul de grâu care se pune în pământ spre rodire: "se seamănă trupul întru stricăciune, înviază întru nesticăciune; se seamănă întru necinste, înviază întru slavă; se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc. Dacă este trup firesc, este și trup duhovnicesc" (1 Corinteni 15, 42-44). "Iar când acest (trup) stricăcios se va îmbrăca în nesticăciune și acest (trup) muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris: Moartea a fost înghițită de biruință" (1 Corinteni 15, 53-54).

La sfârșitul veacurilor, toți cei care au murit vor învia, iar aceia care în vremea învierii obștești se vor găsi în această viață pământească, vor fi și ei schimbați într-o clipă, ca și cum ar fi trecut prin moarte, încât și trupurile lor vor deveni duhovnicești și nemuritoare, ca ale celor înviați: "Nu toți vom muri, dar toți ne vom schimba, deodată, într-o clipeală de ochi la trâmbița cea de apoi. Căci trâmbița va suna și morții vor învia nesticăcioși, iar noi ne vom schimba", ne învață Apostolul (1 Corinteni 15,51-52; 1 Tesaloniceni 4, 16-17).

Trupurile vor învia pentru că omul a fost creat în dubla sa structură, materială și spirituală, trup și suflet, și în această dublă structură trebuie să dea seama în fața Judecătorului, după aceea urmând să fie așezate în rai la fericirea veșnică sau în iad la osânda veșnică, deoarece în viața pământească omul în întregime sa a săvârșit și cele spre mântuire, ca și pe cele spre osândă.

Așteptarea învierii morților este un lucru înfricoșător, prin aceea că ea este una și aceeași cu Ziua cea mare a judecății. Cei ce așteaptă învierea morților sunt cei curați cu inima, care se bucură de vederea Stăpânului, asemenea fecioarelor cu candelile pline (Matei 25, 10) și asemenea slugii credicioase care a înmulțit talantul (Matei 25, 21). Acea zi va veni pe neașteptate, spune Domnul (Matei 25, 13), "ca un fur noaptea" (1 Tesaloniceni 5, 2).

Desen de Elena-Liliana Fluture

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

LICEUL TEORETIC "GRIGORE TOCILESCU" MIZIL

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAME

COMPONENȚA JURIULUI:

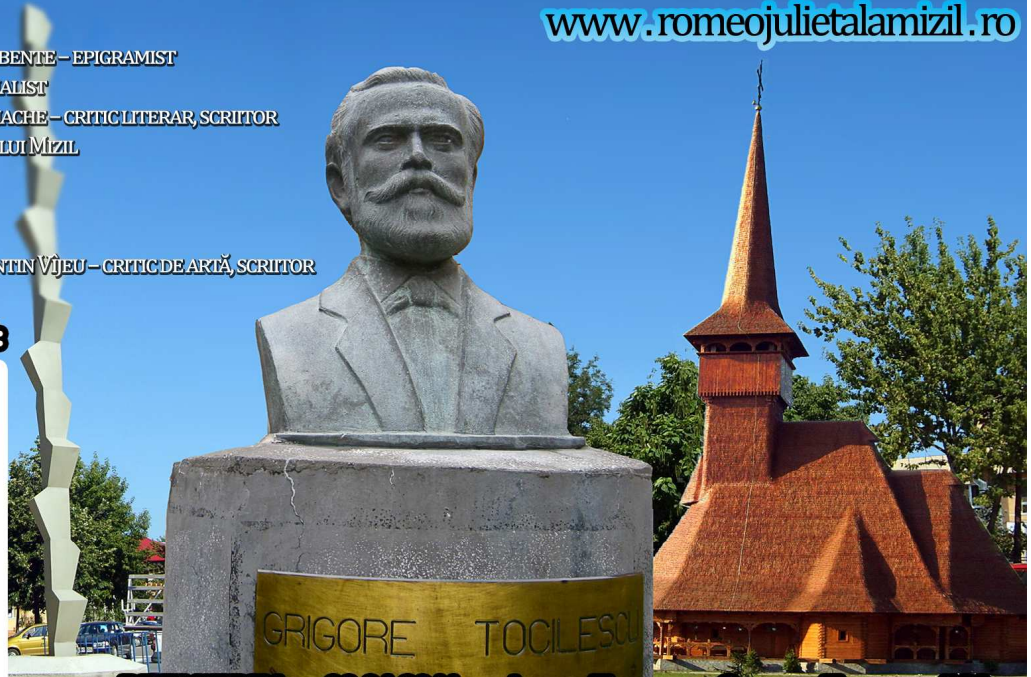
PROF. UNIV. DR. ING. CORNELIU BERBENTE – EPIGRAMIST
 CORNELIU LEU – PROZATOR ȘI JURNALIST
 CONF. UNIV. DR. DANIEL CRISTEA ENACHE – CRITIC LITERAR, SCRITOR
 EMIL PROȘCAN – PRIMARUL ORAȘULUI MIZIL
 ION BUSUIOC – EPIGRAMIST
 MIHAI MOLEȘAG – EPIGRAMIST
 NICOLAE DRAGOȘ – POET
 PROFESOR UNIV. DR. TITUS CONSTANTIN VIJEU – CRITIC DE ARTĂ, SCRITOR

www.romeojulietalamizil.ro

INVITAT DE ONOARE:

MIRCEA DINESCU

PREMIEREA PE 30.01.2011 LA LICEUL TEORETIC „GRIGORE TOCILESCU” MIZIL

COORDONATOR DE PROIECT: PROF. LAURENȚIU BĂDICIOIU

mail: badicioiu_laurentiu@yahoo.fr tel: 0744.438.247

Romeo și Julieta la Mizil

ediția a IV-a

PREMII ACORDATE

MARELE PREMIU „GEORGE RANETTI” – 2000 RON

PREMIUL „GRIGORE TOCILESCU” – 1200 RON

PREMIUL „AGATHA BACOVA” – 800 RON

PERIOADA DE ÎNSCRIERE: 30.07.2010 – 31.12.2010

CONCURENȚII POT FI TINERI ROMÂNI... DE ORICE VÂRSTĂ

PARTENERI ȘI SPONSORI:

**REGULAMENTUL CONCURSULUI NAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAME
„ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL”, ED. A IV-A, 2010-2011**

„Mizilul!... Așezată la poalele Tohanilor, celebre podgorii, această urbe - o grădină - se răsfață cu multă cochetație pe o pajiște plană, asupra căreia bate soarele în plin de cum răsare și până apune, iarna și vara. Rar se găsește o panoramă așa de plăcută și atât de luminată: la mieznoapte, tramba podgoriilor aci aproape, și mai sus, în depărtare, treptele din ce în ce mai azurii ale Carpaților; la miezăzi, câmpia vastă, care se-ntinde, ușor povârnită, până departe-n Dunăre. La spate, cea din urmă treaptă a munților; în față, nețărnută zăre a câmpiei. Se poate zice că Mizilul este poarta Bărăganului.”

I.L. Caragiale, **O zi solemnă**

SECȚIUNILE CONCURSULUI:

POEZIE – maxim patru poezii

EPIGRAME – maxim patru epigrame

La concurs pot participa tinerii români de... orice vârstă!!!

ÎNSCRIERE: 30. 07. 2010- 30.12 2010. Înscrierea pe www.romeojulietalamizil.ro sau prin poștă.

TAXA DE PARTICIPARE: 20 LEI

PREMII TOTALE: 4000 DE LEI

Toți participanții și profesorii îndrumători primesc diplome. După premiere edităm **Antologia** cu textele selectate ale concursului și o trimitem prin poștă.

Taxa va fi trimisă prin mandat poștal pe adresa liceului: prof. Bădicioiu Laurențiu, Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, str. N.Bălcescu, nr.131, Mizil, Prahova, cod 105800; mențiunea: pentru „Romeo și Julieta la Mizil”, ed. a IV-a.

O epigramă are ca temă impusă **MIZILUL**. Sugestii beletristice: Geo Bogza, **175 de minute la Mizil**, I.L. Caragiale, **O zi solemnă**, George Ranetti, **Romeo și Julieta la Mizil**. Textele sunt pe www.romeojulietalamizil.ro Celelalte trei epigrame au teme libere. Poeziile/epigramele **nu trebuie să fi fost publicate până la data premierii, adică 30.01.2011**. Un moto trebuie adăugat în FIȘA DE ÎNSCRIERE pentru ca, **numai ulterior jurizării, concurentul să poată fi identificat.**

Spre a destinde rigida regulă a folosirii celor patru cuvinte obligatorii doar într-o epigramă, *Ranetti, Romeo, Julieta și Mizil*, valabilă invariabil la primele ediții, oferim la această ediție o perspectivă mai atractivă, păstrând totuși Mizilul, cum era și firesc, expus “tirului” epigramiștilor.

Precizăm că, **pentru cei care nu au internet**, materialele pot fi trimise prin poștă (adresa este mai sus), semnate cu un moto, în același plic introducându-se încă un plic închis, pe care va fi scris același moto, în interiorul căruia va fi fișa de înscriere cu toate datele de identificare ale autorului. Nu uitați telefonul!

ATENȚIE: materialele trimise după 31.12.2010 nu vor mai intra în concurs!

Jurizarea în ianuarie 2011; premiarea pe 30.01.2011, la Mizil, în *Sala de Festivități* a Liceului „Grigore Tocilescu”.

COMPONENȚA JURIULUI:

Prof. univ.dr.ing. Corneliu Berbente – vicepreședintele Clubului „Cincinat Pavelescu”

Corneliu Leu – prozator și jurnalist

Conf. univ.dr. Daniel Cristea Enache – critic literar, scriitor

Emil Proșcan – primarul orașului Mizil

Ion Busuioc – epigramist

Nicolae Dragoș – scriitor

Mihai Moleșag – epigramist

Profesor univ.dr. Titus Constantin Vijeu – critic de artă, scriitor

Coordonator proiect: prof. Laurențiu Bădicioiu, tel.0744438247

Mail: badicioiu_laurentiu@yahoo.fr www.romeojulietalamizil.ro

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro